

**ΜΕΡΟΣ II
ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ**

ΜΕΡΟΣ Α – ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

**ΑΡΘΡΟ II.1
ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ**

II.1.1

Ο δικαιούχος:

- (α) είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση του Σχεδίου σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της Σύμβασης,
- (β) είναι υπεύθυνος για την τήρηση των νομικών υποχρεώσεων που αυτή εμπεριέχει,
- (γ) ενημερώνει αμέσως την Εθνική Μονάδα για οποιαδήποτε αλλαγή είναι πιθανόν να επηρεάσει ή να καθυστερήσει την εκτέλεση του Σχεδίου και έχει υποπέσει στην αντίληψή του,
- (δ) ενημερώνει αμέσως την Εθνική Μονάδα για οποιαδήποτε μεταβολή στη νομική, οικονομική, τεχνική, οργανωτική ή ιδιοκτησιακή κατάστασή του, καθώς και για οποιαδήποτε αλλαγή της επωνυμίας του, της διεύθυνσής του ή του νόμιμου εκπροσώπου του,
- (ε) δεν μπορεί να αποκομίσει κέρδος σε καμία περίπτωση, από την επιχορήγηση που καθορίζεται από την παρούσα Σύμβαση,
- (στ) δεν δικαιούται να προβεί σε οποιαδήποτε παρακράτηση επί της χρηματοδότησης. Τα ποσά επιχορήγησης είναι πληρωτέα στους δικαιούχους εξ' ολοκλήρου, χωρίς να υπόκεινται σε μειώσεις λόγω άμεσων ή έμμεσων φόρων, κρατήσεων ή ασφάλισης,
- (ζ) πρέπει να αποστέλλει στην Εθνική Μονάδα τα παραστατικά επιχορήγησης ως ορίζει ο Κ.Φ.Α.Σ και δη στην περίπτωση που ο λογαριασμός ανήκει στην εποπτεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας.

II.1.2

Ο τραπεζικός λογαριασμός του δικαιούχου, εφόσον είναι Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης, πρέπει να ανήκει στην εποπτεία των οικονομικών υπηρεσιών του Ιδρύματος ώστε να ελέγχεται από τον αρμόδιο Επίτροπο ή στην εποπτεία του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων και Έρευνας και τους Ορκωτούς Ελεγκτές.

**ΑΡΘΡΟ II.2
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ**

II.2.1 Μορφή και μέσα επικοινωνίας

Κάθε επικοινωνία αναφορικά με τη Σύμβαση ή την εκτέλεσή της γίνεται εγγράφως (σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή), αναγράφει τον αριθμό της Σύμβασης και πραγματοποιείται βάσει των στοιχείων επικοινωνίας που ορίζονται στο άρθρο I.6.

Η ηλεκτρονική επικοινωνία βεβαιώνεται από πρωτότυπο υπογεγραμμένο αντίγραφο της εν λόγω επικοινωνίας σε έντυπη μορφή, μετά από σχετικό αίτημα συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο υποβάλλεται άμεσα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Ο αποστολέας αποστέλλει το υπογεγραμμένο πρωτότυπο σε έντυπη μορφή άμεσα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Οι επίσημες γνωστοποιήσεις πραγματοποιούνται με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή άλλο ισοδύναμο τρόπο αποστολής, ή με αντίστοιχο ηλεκτρονικό μέσο, σύμφωνα με τα άρθρα 1.6 και 1.15 της Σύμβασης.

II.2.2 Ημερομηνία κοινοποίησης εγγράφων και πληροφοριών

Ως ημερομηνία κοινοποίησης θεωρείται η ημερομηνία λήψης των κοινοποιούμενων πληροφοριών από τον αποδέκτη, εκτός εάν η Σύμβαση ορίζει την ημερομηνία αποστολής.

Η ηλεκτρονική επικοινωνία θεωρείται ότι παραλαμβάνεται από τον παραλήπτη την ημέρα επιτυχούς αποστολής της, εφόσον αποστέλλεται στους αποδέκτες που παρατίθενται στο άρθρο 1.6. Η αποστολή θεωρείται ανεπιτυχής αν ο αποστολέας λάβει μήνυμα ότι η παράδοση απέτυχε. Στην περίπτωση αυτή, ο αποστολέας αποστέλλει και πάλι αμέσως την γνωστοποίηση σε μια από τις άλλες διευθύνσεις που παρατίθενται στο άρθρο 1.6. Σε περίπτωση ανεπιτυχούς αποστολής, ο αποστολέας δεν θεωρείται ότι παρέβη την υποχρέωσή του να αποστείλει την γνωστοποίηση εντός προκαθορισμένης προθεσμίας.

Αλληλογραφία που αποστέλλεται στην Εθνική Μονάδα μέσω ταχυδρομείου θεωρείται ότι παραλαμβάνεται από την Εθνική Μονάδα την ημερομηνία καταχώρισής της από την Υπηρεσία που προσδιορίζεται στο άρθρο 1.6.2.

Επίσημες γνωστοποιήσεις που πραγματοποιούνται με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής ή άλλο ισοδύναμο τρόπο αποστολής, ή με ισοδύναμο ηλεκτρονικό μέσο, θεωρείται ότι παραλαμβάνονται από τον παραλήπτη την ημερομηνία παραλαβής που αναγράφεται στην απόδειξη παραλαβής ή στο ισοδύναμο μέσο.

ΑΡΘΡΟ II.3 ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ

II.3.1

Η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή δεν καθίστανται υπεύθυνες για οποιεσδήποτε ζημιές που προκαλεί ή τις οποίες υφίσταται ο δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένων ζημιών που προκαλούνται σε τρίτους, συνεπεία ή κατά την εκτέλεση του Σχεδίου.

II.3.2

Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, ο δικαιούχος αποζημιώνει την Εθνική Μονάδα για ζημιές που αυτή υφίσταται ως συνέπεια της εκτέλεσης του Σχεδίου ή λόγω μη εκτέλεσής του ή εξαιτίας μη προσήκουσας, μερικής ή καθυστερημένης εκτέλεσης του Σχεδίου.

ΑΡΘΡΟ II.4 ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

II.4.1

Ο δικαιούχος λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη κάθε κατάστασης που διακυβεύει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση της Σύμβασης για λόγους οικονομικών συμφερόντων, πολιτικής ή εθνικής συγγένειας, οικογενειακών ή συναισθηματικών δεσμών ή λόγω οποιασδήποτε άλλης κοινής ομάδας/ φύσεως/ είδους συμφερόντων («σύγκρουση συμφερόντων»).

II.4.2

Κάθε κατάσταση που συνιστά σύγκρουση συμφερόντων ή που είναι δυνατόν να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων κατά την εκτέλεση της Σύμβασης γνωστοποιείται αμέσως και εγγράφως στην Εθνική Μονάδα. Ο δικαιούχος λαμβάνει αμέσως όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διευθέτηση του θέματος. Η Εθνική Μονάδα επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να αξιολογεί την καταλληλότητα των μέτρων που λαμβάνονται και δύναται να ζητήσει τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων εντός καθορισμένης προθεσμίας.

ΑΡΘΡΟ II.5 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΧΕΜΥΘΕΙΑΣ

II.5.1

Η Εθνική Μονάδα και ο δικαιούχος διατηρούν τον απόρρητο χαρακτήρα κάθε πληροφορίας και εγγράφου, οποιασδήποτε μορφής, που γνωστοποιείται γραπτώς ή προφορικά, σχετικά με την εκτέλεση της Σύμβασης και η οποία χαρακτηρίζεται ρητώς και εγγράφως ως εμπιστευτική.

II.5.2

Ο δικαιούχος δεν χρησιμοποιεί εμπιστευτικές πληροφορίες και έγγραφα για κανέναν άλλο λόγο πέραν της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει στο πλαίσιο της Σύμβασης, εκτός διαφορετικής έγγραφης συμφωνίας με την Εθνική Μονάδα.

II.5.3

Οι υποχρεώσεις των άρθρων II.5.1 και II.5.2 δεσμεύουν την Εθνική Μονάδα και τον δικαιούχο κατά την εκτέλεση της Σύμβασης και για περίοδο πέντε ετών από την πληρωμή του υπολοίπου, εκτός εάν:

- (α) το ενδιαφερόμενο μέρος συμφωνήσει να απαλλάξει το έτερο μέρος από τις υποχρεώσεις εχεμύθειας νωρίτερα,
- (β) οι πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα δημοσιοποιούνται με άλλα μέσα και όχι από την παραβίαση της εμπιστευτικότητας μέσω της κοινοποίησης από το συμβαλλόμενο μέρος που δεσμεύεται από την εν λόγω υποχρέωση,
- (γ) η κοινοποίηση πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα απαιτείται από το νόμο.

ΑΡΘΡΟ II.6

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

II.6.1 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Εθνική Μονάδα και την Επιτροπή

Η επεξεργασία από την Εθνική Μονάδα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση υπόκειται στις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

Η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων πραγματοποιείται από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο I.6.1 και λαμβάνει χώρα αποκλειστικά και μόνο για τους σκοπούς της εκτέλεσης, διαχείρισης και παρακολούθησης της Σύμβασης, με την επιφύλαξη της ενδεχόμενης διαβίβασης των δεδομένων σε οργανισμούς επιφορτισμένους με το καθήκον παρακολούθησης ή ελέγχου, κατ' εφαρμογή της σχετικής εθνικής νομοθεσίας που διέπει τη Σύμβαση.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά του δεδομένα και δικαίωμα διόρθωσης των δεδομένων αυτών. Ο δικαιούχος δύναται να υποβάλλει τυχόν ερωτήσεις σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του στον υπεύθυνο της επεξεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο I.6.1.

Η επεξεργασία από την Επιτροπή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στη Σύμβαση υπόκειται στις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 45/2001 της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα Όργανα και τους Οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Ο δικαιούχος έχει το δικαίωμα προσφυγής, ανά πάσα στιγμή, στον Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

II.6.2 Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το δικαιούχο

Όταν η Σύμβαση απαιτεί την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το δικαιούχο, ο δικαιούχος μπορεί να ενεργεί μόνο υπό την εποπτεία του υπεύθυνου της επεξεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο I.6.1, ιδιαίτερα όσον αφορά τους σκοπούς της επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων που μπορούν να υποστούν επεξεργασία, τους αποδέκτες των δεδομένων,

και τα μέσα με τα οποία αυτός/ή που αφορά η επεξεργασία των δεδομένων μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματά του/της.

Η πρόσβαση στα δεδομένα, που ο δικαιούχος επιτρέπει στο προσωπικό του, περιορίζεται αυστηρά σε τέτοια έκταση που είναι απολύτως απαραίτητο για την εκτέλεση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της Σύμβασης.

Ο δικαιούχος δεσμεύεται να λάβει όλα τα απαραίτητα και κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας έναντι των κινδύνων που εμπεριέχονται στην επεξεργασία και στη φύση των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ώστε:

- (α) να αποτρέπεται η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων προσώπων σε συστήματα πληροφορικής που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ιδίως:
  - (i) η χωρίς εξουσιοδότηση ανάγνωση, αντιγραφή, αλλοίωση ή τροποποίηση ή απομάκρυνση του αποθηκευτικού χώρου πολυμέσων (storage media),
  - (ii) η χωρίς εξουσιοδότηση εισαγωγή δεδομένων, καθώς και κάθε χωρίς εξουσιοδότηση γνωστοποίηση, αλλοίωση ή διαγραφή αποθηκευμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
  - (iii) η χρήση συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων από μη εξουσιοδοτημένα προς τούτο πρόσωπα μέσω εγκαταστάσεων διαβίβασης δεδομένων,
- (β) να εξασφαλίζεται ότι οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες συστήματος επεξεργασίας δεδομένων μπορούν να έχουν πρόσβαση μόνο στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία καλύπτονται από το δικαίωμα πρόσβασης το οποίο τους παρέχεται,
- (γ) να καταγράφονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν ανακοινωθεί, η χρονική στιγμή της ανακοίνωσής τους και ο αποδέκτης τους,
- (δ) να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων υφίστανται μόνο την επεξεργασία που προβλέπεται από την Εθνική Μονάδα,
- (ε) να εξασφαλίζεται ότι, κατά την ανακοίνωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κατά τη μεταφορά των μέσων αποθήκευσης, δεν είναι δυνατή η ανάγνωση, αντιγραφή ή διαγραφή των δεδομένων, χωρίς εξουσιοδότηση,
- (στ) να σχεδιάζεται η οικεία οργανωτική δομή του, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ισχύουν για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

ΑΡΘΡΟ II.7

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

II.7.1 Ενημέρωση αναφορικά με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη χρήση του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κάθε κοινοποίηση ή δημοσιοποίηση που πραγματοποιεί ο δικαιούχος αναφορικά με το Σχέδιο, ακόμη και στο πλαίσιο διαλέξεων ή σεμιναρίων, ή κάθε πληροφορία ή διαφημιστικό υλικό (όπως μπροσούρες, φυλλάδια, αφίσες, παρουσιάσεις κλπ.), πρέπει να αναφέρει εμφανώς ότι πρόκειται για Σχέδιο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και να φέρει το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το επίσημο λογότυπο και τη γραφιστική ταυτότητα του Προγράμματος Erasmus+, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για την οπτική ταυτότητα που διατίθενται στη διεύθυνση http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/graphics/identity_en.htm και τη διεύθυνση http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf.

Όταν απεικονίζεται σε συνδυασμό με άλλο λογότυπο, το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να δεσπόζει καταλλήλως.

Η υποχρέωση χρήσης του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν συνεπάγεται δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του από το δικαιούχο. Απαγορεύεται η οικειοποίηση από το δικαιούχο του

εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου ανάλογου εμπορικού σήματος ή λογότυπου μέσω καταχώρισης ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο.

II.7.2 Απαλλαγή ευθύνης της Εθνικής Μονάδας και της Επιτροπής

Κάθε κοινοποίηση ή δημοσιοποίηση που πραγματοποιεί ο δικαιούχος αναφορικά με το Σχέδιο, με οποιαδήποτε μορφή και με τη βοήθεια οποιουδήποτε μέσου, πρέπει να αναφέρει ευκρινώς ότι απηχεί αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και ότι η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή δεν φέρουν ουδεμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτήν.

ΑΡΘΡΟ II.8

ΠΡΟΫΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ)

II.8.1 Κυριότητα του δικαιούχου επί των αποτελεσμάτων

Η κυριότητα επί των αποτελεσμάτων του Σχεδίου, συμπεριλαμβανόμενων των δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και επί των εκθέσεων και των λοιπών εγγράφων που αφορούν το Σχέδιο ανήκει στο δικαιούχο, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη Σύμβαση.

II.8.2 Προϋφιστάμενα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας

Σε περίπτωση ύπαρξης, πριν από τη σύναψη της Σύμβασης, δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων τρίτων, ο δικαιούχος καταρτίζει κατάλογο προσδιορίζοντας όλα τα δικαιώματα κυριότητας και χρήσης όσον αφορά τα προϋφιστάμενα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας, τον οποίο γνωστοποιεί στην Εθνική Μονάδα, το αργότερο πριν από την έναρξη της εκτέλεσης της Σύμβασης.

Ο δικαιούχος διασφαλίζει ότι διατηρεί κάθε δικαίωμα χρήσης προϋφιστάμενων δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας κατά την εκτέλεση της Σύμβασης.

II.8.3 Δικαίωμα χρήσης των αποτελεσμάτων και προϋφισταμένων δικαιωμάτων από την Εθνική Μονάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση

Με την επιφύλαξη των άρθρων II.1, II.3 και II.8.1, ο δικαιούχος εκχωρεί στην Εθνική Μονάδα ή/και την Ευρωπαϊκή Ένωση το δικαίωμα χρήσης των αποτελεσμάτων του Σχεδίου για τους ακόλουθους σκοπούς:

- (α) χρήση για ίδιους σκοπούς, και συγκεκριμένα, διάθεση σε πρόσωπα που εργάζονται για την Εθνική Μονάδα, τα όργανα, οργανισμούς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα θεσμικά όργανα των κρατών μελών, καθώς και για σκοπούς αντιγραφής και αναπαραγωγής, συνολικά ή εν μέρει, σε απεριόριστο αριθμό αντιτύπων,
- (β) διανομή στο κοινό, και ιδίως δημοσίευση σε έντυπη, ηλεκτρονική ή ψηφιακή μορφή, δημοσίευση στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτυακού τύπου «Eurora», υπό μορφή αρχείου που είναι δυνατόν να μεταφορτωθεί ή όχι, οπτικοακουστική μετάδοση με οποιαδήποτε τεχνική, έκθεση ή παρουσίαση στο κοινό, ανακοίνωση μέσω υπηρεσιών Τύπου, εισαγωγή σε ευρέως προσβάσιμες βάσεις δεδομένων ή καταλόγους,
- (γ) μετάφραση,
- (δ) πρόσβαση, κατόπιν προσωπικής αίτησης, χωρίς δικαίωμα αναπαραγωγής ή εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 της 30ης Μαΐου 2001 για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής,
- (ε) αποθήκευση σε έντυπη, ηλεκτρονική ή άλλη μορφή,
- (στ) αρχειοθέτηση σύμφωνα με τους κανόνες διαχείρισης εγγράφων που εφαρμόζει η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή,
- (ζ) δικαίωμα έγκρισης ή παροχής άδειας εκμετάλλευσης από τρίτους βάσει των μεθόδων που προβλέπονται στα σημεία (β) και (γ).

Οι Ειδικοί Όροι είναι δυνατόν να προβλέπουν πρόσθετα δικαιώματα χρήσης από την Εθνική Μονάδα ή/και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο δικαιούχος δηλώνει ότι η Εθνική Μονάδα ή/και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει(έχουν) το δικαίωμα χρήσης προϋφιστάμενων δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας που περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα του Σχεδίου. Τα εν λόγω προϋφιστάμενα δικαιώματα χρησιμοποιούνται για τους ίδιους σκοπούς και με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων του Σχεδίου, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στους Ειδικούς Όρους.

Πληροφορίες για τον κάτοχο των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας παρέχονται όταν η διάδοση του αποτελέσματος υλοποιείται από την Εθνική Μονάδα ή/και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις πληροφορίες για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να αναφέρονται τα εξής: «© – έτος – όνομα του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. Άδεια χρήσης για το – επωνυμία Εθνικής Μονάδας υπό προϋποθέσεις» ή «© – έτος – όνομα του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Με την επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. Άδεια χρήσης για την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό προϋποθέσεις».

ΑΡΘΡΟ II.9

ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

II.9.1

Εάν για την εκτέλεση του Σχεδίου απαιτείται η προμήθεια αγαθών, η εκτέλεση εργασιών ή η παροχή υπηρεσιών, ο δικαιούχος αναθέτει τη σχετική σύμβαση στο διαγωνιζόμενο με την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή, αναλόγως της περίπτωσης, στο μειοδότη. Στο πλαίσιο αυτό, ο δικαιούχος μεριμνά για την αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.

Δικαιούχος που ενεργεί υπό την ιδιότητα αναθέτουσας αρχής κατά την έννοια της Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/18/ΕΚ της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ή υπό την ιδιότητα αναθέτοντα φορέα κατά την έννοια της Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/17/ΕΚ της 31ης Μαρτίου 2004 περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών οφείλει να τηρεί τους ισχύοντες εθνικούς κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων και προμηθειών.

II.9.2

Ο δικαιούχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για την εκτέλεση του Σχεδίου και τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Σύμβασης. Ο δικαιούχος διασφαλίζει ότι κάθε σύμβαση προμηθειών που ενδεχομένως συναφθεί περιλαμβάνει διατάξεις που ορίζουν ότι ο εργολήπτης παραιτείται από τη διεκδίκηση οιασδήποτε δικαιώματος έναντι της Εθνικής Μονάδας που απορρέει από την παρούσα Σύμβαση.

II.9.3

Ο δικαιούχος διασφαλίζει ότι οι προϋποθέσεις που ισχύουν για τον ίδιο δυνάμει των άρθρων II.3, II.4, II.5, II.8 και II.20 ισχύουν και για τον εργολήπτη.

ΑΡΘΡΟ II.10

ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΚΗ ΑΝΑΘΕΣΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

II.10.1

Ως «σύμβαση υπεργολαβίας» νοείται η σύμβαση προμηθειών, κατά την έννοια του άρθρου II.9, η οποία καλύπτει την εκτέλεση από τρίτο καθηκόντων που αποτελούν τμήμα του Σχεδίου, σύμφωνα με το Παράρτημα I.

II.10.2

Ο δικαιούχος δύναται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας την εκτέλεση καθηκόντων που αποτελούν τμήμα του Σχεδίου, υπό την προϋπόθεση ότι, εκτός από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο II.9 και τους Ειδικούς Όρους, πληρούνται και οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) οι συμβάσεις υπεργολαβίας καλύπτουν μόνο την εκτέλεση περιορισμένου τμήματος του Σχεδίου,
- (β) η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας δικαιολογείται βάσει της φύσης του Σχεδίου και των αναγκών υλοποίησής του,
- (γ) οι εκτιμώμενες δαπάνες της σύμβασης υπεργολαβίας προσδιορίζονται με σαφήνεια στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό του Παραρτήματος II,
- (δ) η σύναψη συμβάσεων υπεργολαβίας, εφόσον δεν προβλέπεται στο Παράρτημα I, κοινοποιείται από το δικαιούχο και εγκρίνεται από την Εθνική Μονάδα με την επιφύλαξη του άρθρου II.11.2,
- (ε) ο δικαιούχος διασφαλίζει ότι οι όροι που ισχύουν για αυτόν δυνάμει του άρθρου II.7 ισχύουν και για τον υπεργολάβο.

ΑΡΘΡΟ II.11
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

II.11.1

Κάθε τροποποίηση της Σύμβασης πραγματοποιείται εγγράφως.

II.11.2

Οι τροποποιήσεις δεν δύνανται να έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τροποποιήσεις της Σύμβασης δυνάμενες να θέσουν υπό αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης. Επίσης, δεν πρέπει να παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης των αιτούντων επιχορήγησης.

II.11.3

Το αίτημα τροποποίησης πρέπει να είναι αρκούντως αιτιολογημένο και αποστέλλεται στον αντισυμβαλλόμενο εγκαίρως πριν από την έναρξη ισχύος της τροποποίησης και, σε κάθε περίπτωση, ένα μήνα πριν από τη λήξη της περιόδου την οποία προβλέπει το άρθρο I.2.2, εκτός από περιπτώσεις που αιτιολογούνται αρκούντως από το συμβαλλόμενο μέρος που αιτείται της τροποποίησης και γίνονται αποδεκτές από τον αντισυμβαλλόμενο.

II.11.4

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ την ημερομηνία υπογραφής τους από το τελευταίο εκ των συμβαλλομένων μερών ή κατά την ημερομηνία έγκρισης του αιτήματος τροποποίησης. Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ κατά την ημερομηνία που συμφωνείται από τους συμβαλλόμενους ή απουσία συμπεφωνημένης ημερομηνίας, κατά την ημερομηνία που η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ.

ΑΡΘΡΟ II.12
ΕΚΧΩΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ

II.12.1

Οι απαιτήσεις καταβολών του δικαιούχου έναντι της Εθνικής Μονάδας δεν εκχωρούνται σε τρίτους, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπου τούτο επιβάλλεται από την υφιστάμενη κατάσταση.

Η εκχώρηση μπορεί να προβληθεί έναντι της Εθνικής Μονάδας, εάν η εκχώρηση των απαιτήσεων έχει γίνει αποδεκτή από την Εθνική Μονάδα μετά από σχετικό έγγραφο και εύλογο αίτημα του δικαιούχου. Χωρίς την προαναφερόμενη αποδοχή, ή σε περίπτωση μη τήρησης των σχετικών όρων, η εκχώρηση δεν ισχύει έναντι της Εθνικής Μονάδας.

II.12.2

Σε καμία περίπτωση, τέτοιου είδους εκχώρηση δεν απαλλάσσει το δικαιούχο από τις υποχρεώσεις του έναντι της Εθνικής Μονάδας.

ΑΡΘΡΟ II.13 ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

II.13.1

Ως «ανωτέρα βία» νοείται κάθε απρόβλεπτη, έκτακτη κατάσταση ή συμβάν, πέραν του ελέγχου των συμβαλλομένων, που εμποδίζει οιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη να εκπληρώσει μία ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της Σύμβασης, δεν μπορεί να αποδοθεί σε σφάλμα ή αμέλεια του συμβαλλομένου ή υπεργολάβου, συνδεδεμένους οργανισμούς ή τρίτων που μετέχουν στην εκτέλεση, και η οποία δεν κατέστη δυνατό να αντιμετωπιστεί παρόλη την επιδειχθείσα επιμέλεια. Αδυναμία εκτέλεσης υπηρεσίας, ελάττωμα εξοπλισμού ή υλικών ή καθυστερήσεις στη διάθεσή τους, εκτός εάν απορρέουν ευθέως από διαπιστωμένη περίπτωση ανωτέρας βίας, ή εργασιακές διαμάχες, απεργίες και οικονομικές δυσχέρειες, δεν συνιστούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας.

II.13.2

Συμβαλλόμενο μέρος που αντιμετωπίζει περίπτωση ανωτέρας βίας ειδοποιεί άμεσα και χωρίς καθυστέρηση επισήμως και εγγράφως το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, αναφέροντας τη φύση, την πιθανή διάρκεια και τις προβλεπόμενες συνέπειες.

II.13.3

Οι συμβαλλόμενοι λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να περιορίσουν ζημία λόγω ανωτέρας βίας. Καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να επανεκκινήσει η εκτέλεση του Σχεδίου το συντομότερο δυνατόν.

II.13.4

Συμβαλλόμενος που αντιμετωπίζει περίπτωση ανωτέρας βίας δεν θεωρείται ότι παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο της Σύμβασης, εάν αποδεδειγμένα δεν κατέστη δυνατό να τις εκπληρώσει για λόγους ανωτέρας βίας.

ΑΡΘΡΟ II.14 ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

II.14.1 Αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου από το δικαιούχο

Ο δικαιούχος δύναται να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου ή μέρους αυτού, όταν έκτακτες περιστάσεις και ιδίως λόγοι ανωτέρας βίας καθιστούν την εκτέλεσή του αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη. Ο δικαιούχος ενημερώνει άμεσα και χωρίς καθυστέρηση επισήμως και εγγράφως την Εθνική Μονάδα παραθέτοντας όλους τους αναγκαίους λόγους και λεπτομέρειες, καθώς και την προβλεπόμενη ημερομηνία επανέναρξης της εκτέλεσης του Σχεδίου.

Με την επιφύλαξη καταγγελίας της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο II.15.1 ή τα σημεία (β) ή (γ) του άρθρου II.15.2.1, ο δικαιούχος, αμέσως μόλις οι περιστάσεις επιτρέψουν την επανέναρξη της εκτέλεσης του Σχεδίου, ενημερώνει αμέσως την Εθνική Μονάδα και υποβάλλει αίτημα τροποποίησης της Σύμβασης βάσει του άρθρου II.14.3.

II.14.2 Αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου από την Εθνική Μονάδα

II.14.2.1 Η Εθνική Μονάδα δύναται να αναστείλει την εκτέλεση του Σχεδίου ή μέρους αυτού:

- (α) εάν έχει στη διάθεσή της αποδεικτικά στοιχεία ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, ή εάν ο δικαιούχος δεν συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της Σύμβασης,

- (β) εάν έχει υπόνοιες ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες, απάτη ή έχει παραβιάσει τις υποχρεώσεις του κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή κατά την εκτέλεση της Σύμβασης και πρέπει να εξακριβώσει εάν τούτο πράγματι ισχύει.

II.14.2.2

Πριν την αναστολή της εκτέλεσης, η Εθνική Μονάδα γνωστοποιεί επισήμως στο δικαιούχο την πρόθεσή της να προβεί σε αναστολή εκτέλεσης του Σχεδίου, διευκρινίζοντας τους λόγους αναστολής και, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α) του άρθρου II.14.2.1, τις αναγκαίες προϋποθέσεις επανέναρξης της εκτέλεσης. Ο δικαιούχος καλείται να διατυπώσει παρατηρήσεις εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της γνωστοποίησης αυτής.

Εάν, μετά από την εξέταση των παρατηρήσεων που υποβάλλει ο δικαιούχος, η Εθνική Μονάδα αποφασίσει να παύσει τη διαδικασία αναστολής, γνωστοποιεί επισήμως την απόφασή της στο δικαιούχο.

Εάν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις ή εάν, παρά τις παρατηρήσεις που υποβάλλει ο δικαιούχος, η Εθνική Μονάδα αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία αναστολής, η Εθνική Μονάδα δύναται να προβεί στην αναστολή της εκτέλεσης του Σχεδίου γνωστοποιώντας επισήμως τούτο στο δικαιούχο, διευκρινίζοντας τους λόγους αναστολής και, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α) του άρθρου II.14.2.1, τις απαρέγκλιτες προϋποθέσεις επανέναρξης της εκτέλεσης ή, στην περίπτωση του σημείου (β) του άρθρου II.14.2.1, την ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του απαραίτητου ελέγχου.

Η αναστολή αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία λήψης της γνωστοποίησης από το δικαιούχο ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στη γνωστοποίηση.

Προκειμένου να αρχίσει εκ νέου η εκτέλεση του Σχεδίου, ο δικαιούχος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να συμμορφωθεί με τις γνωστοποιηθείσες προϋποθέσεις το συντομότερο δυνατό και ενημερώνει την Εθνική Μονάδα για την πρόοδο που σημειώνεται επί του θέματος αυτού.

Με την επιφύλαξη καταγγελίας της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο II.15.1 ή τα σημεία (β) και (η) του άρθρου II.15.2.1, η Εθνική Μονάδα, μόλις κρίνει ότι ικανοποιήθηκαν οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη της εκτέλεσης ή διενεργήθηκαν οι απαραίτητοι έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων ελέγχων, γνωστοποιεί επισήμως τούτο στο δικαιούχο και τον καλεί να υποβάλει αίτημα τροποποίησης της Σύμβασης βάσει του άρθρου II.14.3.

II.14.3 Συνέπειες Αναστολής Εκτέλεσης Σχεδίου

Εάν είναι δυνατή η επανέναρξη της εκτέλεσης του Σχεδίου και δεν έχει καταγγελθεί η Σύμβαση, η Σύμβαση τροποποιείται βάσει του άρθρου II.11, προκειμένου να καθορισθεί η ημερομηνία επανέναρξης του Σχεδίου, να παραταθεί η διάρκειά του και να πραγματοποιηθούν τυχόν τροποποιήσεις που είναι απαραίτητες για την προσαρμογή του Σχεδίου στις νέες προϋποθέσεις εκτέλεσης.

Η αναστολή θεωρείται ότι αίρεται από την ημερομηνία επανέναρξης του Σχεδίου, η οποία συμφωνείται μεταξύ των συμβαλλομένων βάσει του πρώτου εδαφίου. Η ημερομηνία αυτή δύναται να προηγείται της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της τροποποίησης.

Τυχόν δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται ο δικαιούχος κατά την περίοδο αναστολής αναφορικά με την εκτέλεση του ανασταλθέντος Σχεδίου ή τμήματος αυτού δεν επιστρέφονται ή δεν καλύπτονται από την επιχορήγηση.

Το δικαίωμα της Εθνικής Μονάδας να αναστείλει την εκτέλεση δεν θίγει το δικαίωμά της να καταγγείλει τη Σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο II.15.2, καθώς και το δικαίωμα που διατηρεί να απομειώσει την επιχορήγηση ή να ανακτήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, σύμφωνα με τα άρθρα II.18.4 και II.19.

Οι συμβαλλόμενοι δεν έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν αποζημίωσης λόγω αναστολής του Σχεδίου από αντισυμβαλλόμενο.

ΑΡΘΡΟ II.15 ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

II.15.1 Καταγγελία της Σύμβασης από το δικαιούχο

Σε αρκούτως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος δύναται να καταγγείλει τη Σύμβαση γνωστοποιώντας επισήμως τούτο στην Εθνική Μονάδα, αναφέροντας με σαφήνεια τους λόγους καταγγελίας και ορίζοντας την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της λύσης της Σύμβασης. Η γνωστοποίηση αποστέλλεται πριν από την έναρξη ισχύος της καταγγελίας της Σύμβασης.

Εάν δεν γνωστοποιηθούν οι λόγοι καταγγελίας ή εάν η Εθνική Μονάδα θεωρήσει ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι δεν αιτιολογούν την καταγγελία, γνωστοποιεί επισήμως τούτο στο δικαιούχο αιτιολογώντας την απόφασή της, ενώ η Σύμβαση θεωρείται ότι δεν καταγγέλθηκε προσηκόντως, γεγονός που επισείει τις συνέπειες που προβλέπονται στο τρίτο εδάφιο του άρθρου II.15.3.

II.15.2 Καταγγελία της Σύμβασης από την Εθνική Μονάδα

II.15.2.1

Η Εθνική Μονάδα δύναται να αποφασίσει να καταγγείλει τη Σύμβαση στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- (α) σε περίπτωση μεταβολών στην νομική, οικονομική, τεχνική, οργανωτική ή ιδιοκτησιακή κατάσταση του δικαιούχου που είναι πιθανό να επηρεάσουν ουσιαστικά την εκτέλεση της Σύμβασης ή θέτουν υπό αμφισβήτηση την απόφαση έγκρισης της επιχορήγησης,
- (β) σε περίπτωση που ο δικαιούχος δεν εκτελεί το Σχέδιο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα Ι ή αθέτησης άλλης ουσιαστικής υποχρέωσης που υπέχει βάσει της Σύμβασης,
- (γ) σε περίπτωση ανωτέρας βίας, η οποία γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο II.13, ή σε περίπτωση αναστολής του Σχεδίου από το δικαιούχο λόγω έκτακτων περιστάσεων, η οποία γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο II.14, όταν η επανέναρξη της εκτέλεσης είναι αδύνατη ή όταν οι απαιτούμενες τροποποιήσεις της Σύμβασης θα οδηγούσαν σε αμφισβήτηση την απόφαση επιχορήγησης ή θα είχαν ως αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση των αιτούντων,
- (δ) εάν ο δικαιούχος τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, αναγκαστική διαχείριση, πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή επιχειρηματικής δραστηριότητας, εάν έχει κινηθεί εναντίον του άλλη σχετική διαδικασία ή σε κάθε άλλη ανάλογη περίπτωση που απορρέει από ανάλογη διαδικασία, η οποία προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία ή τους εθνικούς κανονισμούς,
- (ε) εάν ο δικαιούχος ή πρόσωπο που συνδέεται με αυτόν, κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου, έχει καταδικαστεί για επαγγελματικό πειθαρχικό παράπτωμα, διαπιστωμένο με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσον,
- (στ) εάν ο δικαιούχος δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή την καταβολή φόρων σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ή στην οποία εκτελείται το Σχέδιο,
- (ζ) εάν η Εθνική Μονάδα έχει αποδείξει ότι ο δικαιούχος ή πρόσωπο που συνδέεται με αυτόν, κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου, έχει διαπράξει απάτη, διαφθορά ή συμμετέχει σε εγκληματική οργάνωση, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή άλλη παράνομη δραστηριότητα επιζήμια για τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- (η) εάν η Εθνική Μονάδα έχει στη διάθεσή της αποδείξεις ότι ο δικαιούχος ή πρόσωπο που συνδέεται με αυτόν, κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου, έχει διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη κατά τη διαδικασία έγκρισης ή κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής ψευδών πληροφοριών ή της παράλειψης υποβολής των πληροφοριών που ζητήθηκαν, προκειμένου να διασφαλίσει την επιχορήγηση που προβλέπεται στη Σύμβαση, ή

Για τους σκοπούς των σημείων (ε), (ζ) και (η), ως «πρόσωπο που συνδέεται με το δικαιούχο» νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο νομίμως εξουσιοδοτημένο να εκπροσωπεί τον δικαιούχο ή να λαμβάνει αποφάσεις αντ' αυτού.

II.15.2.2 Πριν από την καταγγελία της Σύμβασης, η Εθνική Μονάδα γνωστοποιεί επισήμως στο δικαιούχο την πρόθεσή της, διευκρινίζοντας τους λόγους καταγγελίας, και καλώντας τον δικαιούχο να υποβάλει, εντός 45 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της γνωστοποίησης, παρατηρήσεις, και στην περίπτωση του σημείου (β) του άρθρου II.15.2.1, να ενημερώσει την Εθνική Μονάδα σχετικά με τα μέτρα έλαβε, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι θα εξακολουθήσει να πληροί τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο της Σύμβασης.

Εάν, μετά την εξέταση των παρατηρήσεων που υποβάλλει ο δικαιούχος, η Εθνική Μονάδα αποφασίσει να παύσει τη διαδικασία καταγγελίας, γνωστοποιεί επισήμως την απόφασή της στο δικαιούχο.

Εάν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις ή εάν, παρά τις παρατηρήσεις που υποβάλλει ο δικαιούχος, η Εθνική Μονάδα αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία καταγγελίας, η Εθνική Μονάδα δύναται να καταγγείλει τη Σύμβαση γνωστοποιώντας επισήμως τούτο στο δικαιούχο διευκρινίζοντας τους λόγους καταγγελίας.

Στις περιπτώσεις των σημείων (α), (β), (δ) και (στ) του άρθρου II.15.2.1, στην επίσημη γνωστοποίηση προσδιορίζεται η ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας της Σύμβασης. Στις περιπτώσεις των στοιχείων (γ), (ε), (ζ), και (η) του άρθρου II.15.2.1, η καταγγελία τίθεται σε ισχύ την επομένη της λήψης της επίσημης γνωστοποίησης από το δικαιούχο.

II.15.3 Συνέπειες της Καταγγελίας της Σύμβασης

Σε περίπτωση καταγγελίας της Σύμβασης, οι πληρωμές που πραγματοποιεί η Εθνική Μονάδα περιορίζονται στο ποσό που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο II.18, βάσει των επιλέξιμων δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί από το δικαιούχο και του πραγματικού βαθμού εκτέλεσης του Σχεδίου κατά την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας της Σύμβασης. Δαπάνες που σχετίζονται με τρέχουσες υποχρεώσεις, οι οποίες αποπληρώνονται / εκτελούνται μετά την καταγγελία της Σύμβασης, δεν λαμβάνονται υπόψη. Ο δικαιούχος έχει στη διάθεσή του 60 ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας της Σύμβασης, σύμφωνα με τα άρθρα II.15.1 και II.15.2.2, προκειμένου να υποβάλει αίτημα καταβολής του υπολοίπου, σύμφωνα με το άρθρο I.4.3. Εάν δεν υποβληθεί αίτημα καταβολής του υπολοίπου εντός της εν λόγω προθεσμίας, η Εθνική Μονάδα δεν αποζημιώνει ή δεν καλύπτει δαπάνες, οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται ή δεν δικαιολογούνται στις Ενδιάμεσες ή Τελικές Εκθέσεις που έχει εγκρίνει. Σύμφωνα με το άρθρο II.19, η Εθνική Μονάδα ανακτά κάθε καταβληθέν ποσό, εάν η χρήση του δεν τεκμηριώνεται από τις Ενδιάμεσες ή Τελικές Εκθέσεις.

Εάν η Εθνική Μονάδα, σύμφωνα με το σημείο (β) του άρθρου II.15.2.1, καταγγείλει τη Σύμβαση με το αιτιολογικό ότι ο δικαιούχος δεν υπέβαλε το αίτημα πληρωμής και μετά από υπενθύμιση αυτός εξακολουθεί να μην ικανοποιεί την υποχρέωσή του αυτή εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο I.4.5, στην περίπτωση αυτή ισχύει το πρώτο εδάφιο, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) δεν παρέχεται στο δικαιούχο νέα προθεσμία από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας της Σύμβασης για την υποβολή αιτήματος πληρωμής του υπολοίπου σύμφωνα με το άρθρο I.4.3, και
- (β) η Εθνική Μονάδα δεν αποζημιώνει ή δεν καλύπτει δαπάνες τις οποίες πραγματοποίησε ο δικαιούχος μέχρι την ημερομηνία καταγγελίας της Σύμβασης ή μέχρι τη λήξη της περιόδου που προβλέπει το άρθρο I.2.2, σύμφωνα με την ημερομηνία που προηγείται χρονικά, και οι οποίες (δαπάνες) δεν συμπεριλαμβάνονται ή δεν δικαιολογούνται στις Ενδιάμεσες ή Τελικές Εκθέσεις που έχουν εγκριθεί.

Επιπλέον της πρώτης και της δεύτερης υποπαραγράφου, εάν η καταγγελία της Σύμβασης από το δικαιούχο δεν είναι προσήκουσα κατά την έννοια του άρθρου II.15.1 ή όταν η Σύμβαση καταγγέλλεται από την Εθνική Μονάδα με το αιτιολογικό που ορίζεται στα σημεία (β), (ε), (ζ) και (η) του άρθρου II.15.2.1, η Εθνική Μονάδα δύναται επίσης να απομειώσει την επιχορήγηση ή να ανακτήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, σύμφωνα με τα άρθρα II.18.4 και II.19, κατ' αναλογία προς τη βαρύτητα των καταλογιζόμενων αδυναμιών και αφού δοθεί στο δικαιούχο η δυνατότητα να υποβάλλει τις παρατηρήσεις του.

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν έχει το δικαίωμα να αιτηθεί αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της Σύμβασης από τον αντισυμβαλλόμενο.

ΜΕΡΟΣ Β – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ II.16 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

II.16.1 Προϋποθέσεις χορήγησης χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης

Εάν η επιχορήγηση διατίθεται με τη μορφή χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, ο αριθμός των μονάδων είναι απαραίτητο να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) οι μονάδες πρέπει να έχουν πράγματι πραγματοποιηθεί ή παραχθεί κατά την περίοδο που ορίζεται στο άρθρο I.2.2.,
- (β) οι μονάδες πρέπει να είναι απαραίτητες για την εκτέλεση του Σχεδίου ή να προκύπτουν από την εκτέλεση αυτού,
- (γ) ο αριθμός των μονάδων πρέπει να ταυτοποιείται και επαληθεύεται και, συγκεκριμένα, να τεκμηριώνεται μέσω των αρχείων και των αποδεικτικών στοιχείων που ορίζονται στο άρθρο II.16.2.

II.16.2 Υπολογισμός χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης

II.16.2.1 Βασική Δράση 1 (KA1) – Σχολική Εκπαίδευση/ Εκπαίδευση Ενηλίκων

A. Επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει για τη συγκεκριμένη ζώνη χιλιομετρικής απόστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Το κόστος μονάδας ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης είναι το ποσό της επιχορήγησης για μετακίνηση από τον τόπο προέλευσης στον τόπο μετάβασης μετ' επιστροφής.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί η μετακίνηση που δηλώνεται από το συμμετέχοντα.
- (γ) Δικαιολογητικά:
  - Για μετακίνηση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας,
  - Για μετακίνηση από τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός αποστολής ή/και για μετακίνηση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός υποδοχής, η διαδρομή μετακίνησης που καλύφθηκε στην πραγματικότητα

τεκμηριώνεται μέσω εισιτηρίων ή λοιπών παραστατικών που θα αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος μετάβασης.

B. Επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ημερών/μηνών ανά συμμετέχοντα με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που προβλέπεται ανά ημέρα/μήνα για τη συγκεκριμένη χώρα υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πράγματι πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα στο εξωτερικό από το συμμετέχοντα.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας.

Γ. Επιχορήγηση για την κάλυψη οργανωτικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των συμμετοχών στις δραστηριότητες κινητικότητας με το προβλεπόμενο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πράγματι πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα στο εξωτερικό από το συμμετέχοντα.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης ή παραστατικού που εκδίδεται και υπογράφεται από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας.

Δ. Δίδακτρα

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των ημερών ανά πρόγραμμα σπουδών με το προβλεπόμενο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει παρακολουθήσει ο συμμετέχων δομημένο πρόγραμμα σπουδών στο εξωτερικό για το οποίο απαιτείται καταβολή διδάκτρων.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό εγγραφής στο πρόγραμμα και παραστατικό καταβολής διδάκτρων υπό μορφή απόδειξης/ τιμολογίου ή άλλης βεβαίωσης, που εκδίδεται και υπογράφεται από τον υπεύθυνο φορέα διοργάνωσης του προγράμματος και στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, ο τίτλος του προγράμματος σπουδών που παρακολούθησε, καθώς και η ημερομηνία πρώτης και τελευταίας συμμετοχής στο πρόγραμμα σπουδών.

II.16.2.2 Βασική Δράση 1 – Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

A. Επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει για τη

συγκεκριμένη ζώνη χιλιομετρικής απόστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Το κόστος μονάδας ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης είναι το ποσό της επιχορήγησης για μετακίνηση από τον τόπο προέλευσης στον τόπο μετάβασης μετ' επιστροφής.

- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί η μετακίνηση στο εξωτερικό που δηλώνεται από το συμμετέχοντα.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- Για μετακίνηση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας,
  - Για μετακίνηση από τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός αποστολής ή/και για μετακίνηση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός υποδοχής, η διαδρομή μετακίνησης που πραγματοποιήθηκε τεκμηριώνεται μέσω εισιτηρίων ή λοιπών αποδείξεων στις οποίες θα αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος μετάβασης.

B. Επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ημερών/μηνών ανά συμμετέχοντα με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που προβλέπεται ανά ημέρα/μήνα για τη συγκεκριμένη χώρα υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Σε περίπτωση που στο πλαίσιο κινητικότητας μεγάλης διάρκειας δεν συμπληρώνεται ολόκληρος ο μήνας, το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ημερών εντός του μη συμπληρωμένου μήνα με το 1/30 του ποσού της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μήνα.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα στο εξωτερικό από το συμμετέχοντα.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας.

Γ. Επιχορήγηση για την κάλυψη οργανωτικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των συμμετοχών στις δραστηριότητες κινητικότητας με το προβλεπόμενο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Στο συνολικό αριθμό των ατόμων που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της επιχορήγησης για την κάλυψη οργανωτικών δαπανών δεν συμπεριλαμβάνονται τα άτομα που συνοδεύουν τους εκπαιδευόμενους στη δραστηριότητα στο εξωτερικό.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα στο εξωτερικό από το συμμετέχοντα.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας

που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας.

Δ. Γλωσσική Υποστήριξη

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των εκπαιδευόμενων στους οποίους παρέχεται γλωσσική υποστήριξη με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι ο συμμετέχων να έχει πράγματι παρακολουθήσει μαθήματα γλωσσικής προετοιμασίας στην γλώσσα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η εκπαίδευσή του στο πλαίσιο εργασίας στο εξωτερικό.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- αποδεικτικό συμμετοχής στα μαθήματα υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον υπεύθυνο φορέα διοργάνωσης των μαθημάτων, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, η ξένη γλώσσα διδάχθηκε, η μορφή και η διάρκεια της γλωσσικής προετοιμασίας που παρασχέθηκε ή
  - απόδειξη/ τιμολόγιο αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, στο οποίο θα αναγράφεται η ξένη γλώσσα που αφορά το εκπαιδευτικό υλικό, η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη/ τιμολόγιο, το ποσό της απόδειξης/ τιμολόγιο και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης της απόδειξης/ τιμολόγιο ή
  - αν η γλωσσική υποστήριξη παρέχεται απευθείας από το δικαιούχο: δήλωση υπογεγραμμένη από το συμμετέχοντα που ο ίδιος αναγράφει την ημερομηνία και στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, η ξένη γλώσσα που διδάχθηκε, το η μορφή και η διάρκεια της γλωσσικής προετοιμασίας.

II.16.2.3 Βασική Δράση 1 (KA1)– Ανώτατη Εκπαίδευση

Κινητικότητα Προσωπικού Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης

A. Επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό του συμμετέχοντος προσωπικού ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει για τη συγκεκριμένη ζώνη χιλιομετρικής απόστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης. Η χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης είναι το ποσό της επιχορήγησης για μετακίνηση από τον τόπο προέλευσης στον τόπο μετάβασης μετ' επιστροφής.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί από το συμμετέχοντα η μετακίνηση που δηλώνεται.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- Για μετακίνηση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στην οποία θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας,
  - Για μετακίνηση από τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός αποστολής ή/και για μετακίνηση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός υποδοχής, η διαδρομή μετακίνησης που καλύφθηκε τεκμηριώνεται μέσω εισιτηρίων ή λοιπών παραστατικών που θα αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος μετάβασης.

B. Επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ημερών ανά συμμετέχοντα με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης ως ορίζεται η ημερήσια αποζημίωση ανά ημέρα για τη συγκεκριμένη χώρα υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί από τον συμμετέχοντα η δραστηριότητα στο εξωτερικό.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης ή παραστατικού που εκδίδεται και υπογράφεται από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας.

Κινητικότητα φοιτητών**A. Επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού**

Η χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κόστος μονάδας δαπάνης για την κάλυψη των δαπανών ταξιδιού ισχύει για οργανισμούς αποστολής απομακρυσμένων / αποκεντρωμένων χωρών και περιοχών που μετέχουν στο Πρόγραμμα (εξόχως απόκεντρες περιοχές, Κύπρος, Μάλτα και Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη).

- (α) Υπολογισμός επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των εξερχόμενων φοιτητών ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Η χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κόστος μονάδας που ισχύει ανά ζώνη χιλιομετρικής απόστασης συνιστά το ποσό της επιχορήγησης για μετακίνηση από τον τόπο προέλευσης στον τόπο μετάβασης μετ' επιστροφής.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πράγματι πραγματοποιηθεί από τον φοιτητή η μετακίνηση που δηλώνεται.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- Αποδεικτικά έγγραφα που εκδίδονται από τον οργανισμό υποδοχής και στα οποία αναγράφονται τα παρακάτω:
    - το ονοματεπώνυμο του φοιτητή,
    - η ημερομηνία έναρξης και λήξης της δραστηριότητας κινητικότητας στο εξωτερικό, υπό μορφή:
      - (i) Αναλυτικής Βαθμολογίας (ή σχετικής δήλωσης συνημμένης σε αυτή) στην περίπτωση κινητικότητας για σπουδές
      - (ii) Βεβαίωσης Πρακτικής Άσκησης σε Επιχείρηση (ή σχετικής δήλωσης συνημμένης σε αυτή) στην περίπτωση κινητικότητας με σκοπό την τοποθέτηση σε επιχειρήσεις για πρακτική άσκηση.
  - Για μετακίνηση από τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός αποστολής ή/και για μετακίνηση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός υποδοχής, η διαδρομή μετακίνησης που καλύφθηκε στην πραγματικότητα τεκμηριώνεται μέσω εισιτηρίων ή λοιπών παραστατικών που θα αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος μετάβασης.

B. Επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των μηνών ανά φοιτητή με το ποσό της χρηματοδοτικής

συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που προβλέπεται ανά μήνα για τη συγκεκριμένη χώρα υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Σε περίπτωση που δεν συμπληρώνεται ολόκληρος ο μήνας, το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ημερών εντός του μη συμπληρωμένου μήνα με το 1/30 του ποσού της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μήνα.

- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πράγματι πραγματοποιηθεί από τον συμμετέχοντα η δραστηριότητα στο εξωτερικό.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- Αποδεικτικά έγγραφα που εκδίδονται από τον οργανισμό υποδοχής και στα οποία αναφέρονται τα παρακάτω:
    - το ονοματεπώνυμο του φοιτητή,
    - η ημερομηνία έναρξης και λήξης της δραστηριότητας κινητικότητας στο εξωτερικό, υπό μορφή:
      - (i) Αναλυτικής Βαθμολογίας (ή σχετικής δήλωσης συνημμένης σε αυτή) στην περίπτωση κινητικότητας για σπουδές
      - (ii) Βεβαίωσης Πρακτικής Άσκησης (ή σχετικής δήλωσης συνημμένης σε αυτή) στην περίπτωση κινητικότητας με σκοπό την πρακτική άσκηση.

Κινητικότητα Προσωπικού Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης και Φοιτητών

Γ. Επιχορήγηση για την κάλυψη οργανωτικών δαπανών

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των συμμετοχών στις δραστηριότητες κινητικότητας με το προβλεπόμενο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης. Στο συνολικό αριθμό των συμμετοχών που λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της επιχορήγησης για την κάλυψη των οργανωτικών δαπανών συμπεριλαμβάνονται όλοι οι φοιτητές και το προσωπικό Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης που πραγματοποιούν κινητικότητα στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν λάβει μηδενική κοινοτική επιχορήγηση, καθώς και προσκεκλημένου προσωπικού από επιχειρήσεις και το οποίο πραγματοποιεί κινητικότητα προς την χώρα.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί από το συμμετέχοντα η δραστηριότητα στο εξωτερικό.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα «επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών» ανωτέρω.

II.16.2.4 Βασική Δράση 2 (KA2) – Στρατηγικές Συμπράξεις μεταξύ Σχολείων

A. Διαχείριση και εκτέλεση Σχεδίου

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των μηνών που διαρκεί το Σχέδιο με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει για το δικαιούχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.
- (β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για το δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι ότι ο δικαιούχος υλοποιεί τις δραστηριότητες και έχει αποτελέσματα που καλύπτονται από τη συγκεκριμένη κατηγορία προϋπολογισμού, όπως αναφέρονται στην αίτηση επιχορήγησης και όπως εγκρίθηκαν από την Εθνική Μονάδα.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό στοιχείο για τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν και τα αποτελέσματα που επετεύχθησαν θα παρέχεται υπό τη μορφή περιγραφής αυτών στην

Τελική Έκθεση. Επίσης, τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται θα αναρτώνται στην Πλατφόρμα Διάδοσης Αποτελεσμάτων και, αναλόγως της φύσης τους, θα είναι διαθέσιμα για λογιστικούς και άλλους ελέγχους στην έδρα του δικαιούχου.

B. Διεθνικές Συναντήσεις για το Σχέδιο

(α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των συμμετοχών με το προβλεπόμενο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.

(β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για το δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πράγματι λάβει μέρος ο συμμετέχων στη συνάντηση για διεθνικό σχέδιο και να έχει πραγματοποιήσει τη μετακίνηση που δηλώνεται.

(γ) Δικαιολογητικά:

- Για μετακίνηση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας,
- Για μετακίνηση από τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός αποστολής ή/και για μετακίνηση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός υποδοχής, η μετακίνηση που καλύφθηκε τεκμηριώνεται μέσω εισιτηρίων ή λοιπών παραστατικών που θα αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος μετάβασης.

B. Προϊόντα πνευματικής διανοίας (πνευματικά προϊόντα)

(α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τις ημέρες εργασίας που αφιερώθηκαν από το προσωπικό του δικαιούχου με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει ανά ημέρα για τη συγκεκριμένη κατηγορία προσωπικού και για τη χώρα εγκατάστασης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα III της Σύμβασης.

(β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για το δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι τα προϊόντα πνευματικής διανοίας (πνευματικά προϊόντα) να έχουν παραχθεί και να είναι άρτιας και αποδεκτής ποιότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αξιολόγηση της Εθνικής Μονάδας.

(γ) Δικαιολογητικά:

- αποδεικτικά στοιχεία για το προϊόν πνευματικής διανοίας (πνευματικά προϊόντα) που αναπτύχθηκε, το οποίο θα αναρτηθεί στην Πλατφόρμα Διάδοσης Αποτελεσμάτων ή/και, αναλόγως της φύσης του, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο λογιστικών και άλλων ελέγχων στην έδρα του δικαιούχου ή των οργανισμών-εταίρων αυτού
- αποδεικτικά στοιχεία του χρόνου που αφιερώθηκε από το προσωπικό για την ανάπτυξη των προϊόντων πνευματικής διανοίας (πνευματικά προϊόντα) υπό μορφή αναλυτικής κατάστασης ωρών απασχόλησης κατ' άτομο (time sheet), στην οποία θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του ατόμου, η κατηγορία προσωπικού στην οποία ανήκει, οι ημερομηνίες και ο συνολικός αριθμός ημερών που απασχολήθηκε ο εργαζόμενος για την ανάπτυξη του προϊόντος πνευματικής διανοίας (πνευματικά προϊόντα),

- αποδεικτικά στοιχεία της σχέσης με την οποία συνδέεται ο εργαζόμενος και ο δικαιούχος (π.χ. είδος σύμβασης εργασίας, εθελοντική εργασία, κλπ.), όπως καταγράφεται στα επίσημα βιβλία του δικαιούχου.

Δ. Πολλαπλασιαστικές δράσεις

(α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων που προέρχονται από οργανισμούς εκτός του δικαιούχου και των οργανισμών εταίρων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Σύμβαση, με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει ανά συμμετέχοντα, όπως ορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης.

(β) Προϋπόθεση επιχορήγησης: απαραίτητη προϋπόθεση για το δικαίωμα λήψης επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί πολλαπλασιαστική δράση και να είναι άρτιας και αποδεκτής ποιότητας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην αξιολόγηση της Εθνικής Μονάδας.

(γ) Δικαιολογητικά:

- περιγραφή της πολλαπλασιαστικής δράσης στην Τελική Έκθεση,
- αποδεικτικό συμμετοχής στην πολλαπλασιαστική δράση υπό μορφή καταλόγου συμμετεχόντων, υπογεγραμμένο από τους συμμετέχοντες, στο οποίο θα αναγράφονται όσον αφορά α) την πολλαπλασιαστική δράση: ο τίτλος, η ημερομηνία και ο τόπος διεξαγωγής της, και β) για κάθε συμμετέχοντα: το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και η υπογραφή του καθώς και η επωνυμία και η διεύθυνση του οργανισμού αποστολής του συμμετέχοντα,
- λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών και κάθε είδους έγγραφο που χρησιμοποιήθηκε ή διανεμήθηκε κατά τη διάρκεια της πολλαπλασιαστικής δράσης.

Ε. Δραστηριότητες μάθησης, διδασκαλίας και κατάρτισης / Επιμόρφωσης

(α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: το ποσό της επιχορήγησης έχει τη μορφή χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης και αφορά τις δαπάνες ταξιδιού, την επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών και τη γλωσσική υποστήριξη:

- Επιχορήγηση για την κάλυψη δαπανών ταξιδιού: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των συμμετεχόντων με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που ισχύει για τη συγκεκριμένη ζώνη χιλιομετρικής απόστασης για μετακίνηση στο εξωτερικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης.
- Επιχορήγηση για την κάλυψη ατομικών δαπανών: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των ημερών/μηνών ανά συμμετέχοντα με το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης που προβλέπεται ανά ημέρα/μήνα για τη συγκεκριμένη χώρα υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης. Σε περίπτωση που δεν συμπληρώνεται ο μήνας, για δραστηριότητες άνω των δύο μηνών, το ποσό επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τον αριθμό των μη συμπληρωμένων ημερών από τον πλήρη μήνα με το 1/30 του ποσού της μονάδας δαπάνης ανά μήνα.
- Δαπάνες γλωσσικής υποστήριξης: το ποσό της επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το συνολικό αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν σε γλωσσική υποστήριξη, με το οριζόμενο ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης.

(β) Προϋποθέσεις επιχορήγησης:

- Δαπάνες Ταξιδιού: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί η μετακίνηση που δηλώνεται από το συμμετέχοντα.
- Ατομικές Δαπάνες: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι να έχει πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα στο εξωτερικό από το συμμετέχοντα.
- Δαπάνες Διαδικτυακής γλωσσικής Προετοιμασίας: απαραίτητη προϋπόθεση για δικαίωμα λήψης της επιχορήγησης είναι ο συμμετέχων να έχει πραγματοποιήσει δραστηριότητα στο εξωτερικό διάρκειας άνω των δύο μηνών, καθώς και να έχει πράγματι παρακολουθήσει μαθήματα γλωσσικής προετοιμασίας στην γλώσσα στην οποία θα πραγματοποιηθεί η εκπαίδευσή του στο πλαίσιο της τήν εργασίας στο εξωτερικό.

(γ) Δικαιολογητικά:

(i) Δαπάνες Ταξιδιού

- Για μετακίνηση μεταξύ του οργανισμού αποστολής και του οργανισμού υποδοχής: αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας,
- Για μετακίνηση από τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός αποστολής ή/και για μετακίνηση σε τόπο διαφορετικό από τον τόπο στον οποίο βρίσκεται ο οργανισμός υποδοχής, η διαδρομή μετακίνησης που καλύφθηκε τεκμηριώνεται μέσω εισιτηρίων ή λοιπών παραστατικών που θα αναγράφεται ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος μετάβασης.

(ii) Ατομικές Δαπάνες

- αποδεικτικό συμμετοχής στη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον οργανισμό υποδοχής, στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, το αντικείμενο της δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκε στο εξωτερικό, καθώς και η ημερομηνία έναρξης και λήξης της εν λόγω δραστηριότητας.

(iii) Δαπάνες Διαδικτυακής γλωσσικής Προετοιμασίας

- αποδεικτικό συμμετοχής στα μαθήματα υπό μορφή βεβαίωσης, υπογεγραμμένο από τον υπεύθυνο φορέα διοργάνωσης αυτών και στο οποίο θα αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, η ξένη γλώσσα που αποτέλεσε αντικείμενο διδασκαλίας, το είδος και η διάρκεια της γλωσσικής προετοιμασίας που παρασχέθηκε ή
- απόδειξη/ τιμολόγιο αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, στην οποία θα αναγράφεται η ξένη γλώσσα που αφορά το εκπαιδευτικό υλικό, η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη/ τιμολόγιο, το ποσό της απόδειξης/ τιμολόγιο και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης της απόδειξης/ τιμολόγιο ή
- Στην περίπτωση που η διαδικτυακή γλωσσική προετοιμασία παρέχεται απευθείας από το δικαιούχο: δήλωση που υπογράφεται από το συμμετέχοντα όπου η ημερομηνία αναγράφεται από τον ίδιο και στην οποία αναφέρεται το ονοματεπώνυμο του συμμετέχοντα, η ξένη γλώσσα που αποτέλεσε αντικείμενο διδασκαλίας, η μορφή και η διάρκεια της διαδικτυακής γλωσσικής προετοιμασίας.

II.16.3 Προϋποθέσεις αποζημίωσης πραγματικών δαπανών

Εάν η επιχορήγηση διατίθεται υπό μορφή αποζημίωσης των δαπανών που έχουν πραγματοποιηθεί, ισχύουν οι κάτωθι προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες:

- (α) πραγματοποιούνται από το δικαιούχο,
- (β) πραγματοποιούνται κατά την περίοδο που ορίζεται στο άρθρο Ι.2.2.,
- (γ) προβλέπονται στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό του Παραρτήματος ΙΙ ή είναι επιλέξιμες μετά από μεταφορές πιστώσεων που έχουν πραγματοποιηθεί μεταξύ κατηγοριών του προϋπολογισμού, σύμφωνα με το άρθρο Ι.3.2,
- (δ) συνδέονται με το Σχέδιο, σύμφωνα με το περιεχόμενο του Παραρτήματος Ι, και απαραίτητες για την εκτέλεσή του,
- (ε) είναι ταυτοποιημένες και επαληθεύσιμες στο πλαίσιο της εγγραφής τους στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου και προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας εγκατάστασης του δικαιούχου και τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές καταγραφής κόστους που αυτός εφαρμόζει,
- (στ) συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικών εισφορών,
- (ζ) είναι εύλογες, αιτιολογημένες και συμμορφώνονται με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά την εξοικονόμηση πόρων και την αποτελεσματικότητα,
- (η) δεν καλύπτονται από τη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο ΙΙ.16.1.

ΙΙ.16.4 Υπολογισμός πραγματικών δαπανών

ΙΙ.16.4.1 Βασική Δράση 1 (ΚΑ1) – Σχολική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση Ενηλίκων, Ανώτατη Εκπαίδευση

A. Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: η επιχορήγηση ανέρχεται στην αποζημίωση / καταβολή του 100% των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν.
- (β) Επιλέξιμες δαπάνες: δαπάνες οι οποίες είναι απαραίτητες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή στη δράση ατόμων με ειδικές ανάγκες και οι οποίες είναι επιπρόσθετες των δαπανών για τις οποίες διατίθεται επιχορήγηση ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο ΙΙ.16.1.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδείξεις / Τιμολόγια των πραγματικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν, στις οποίες αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη, το ποσό και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης της απόδειξης/ τιμολόγιο.

B. Κατ' εξαίρεση Δαπάνες

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: η επιχορήγηση ανέρχεται στην αποζημίωση του 100% των επιλέξιμων δαπανών που πράγματι πραγματοποιήθηκαν.
- (β) Επιλέξιμες δαπάνες: δαπάνες που αφορούν την οικονομική εγγύηση προχρηματοδότησης που καταθέτει ο δικαιούχος, όταν τούτο προβλέπεται από την Εθνική Μονάδα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο Ι.4.1 της Σύμβασης.

- (γ) Δικαιολογητικά: αποδεικτικό έγγραφο του ύψους της οικονομικής εγγύησης, το οποίο εκδίδεται από το φορέα που εγγυάται υπέρ του δικαιούχου, σε περίπτωση που απαιτείται από την Εθνική Μονάδα στο οποίο θα αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την οικονομική εγγύηση, το ύψος της εγγύησης και το νόμισμα, ενώ η υπογραφή και ημερομηνία έκδοσης του εγγράφου συμπληρώνεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα έκδοσης της εγγύησης.

II.16.4.2 Βασική Δράση 1 (ΚΑ1) – Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

A. Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: η επιχορήγηση ανέρχεται στην αποζημίωση / καταβολή του 100% των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν.
- (β) Επιλέξιμες δαπάνες: δαπάνες οι οποίες είναι απαραίτητες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή στη δράση ατόμων με ειδικές ανάγκες, και οι οποίες είναι επιπρόσθετες των δαπανών για τις οποίες διατίθεται επιχορήγηση ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο II.16.1.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδείξεις/ τιμολόγια των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν, στις οποίες αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη/ τιμολόγιο, το ποσό και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης.

B. Κατ' εξαίρεση Δαπάνες

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: η επιχορήγηση ανέρχεται στην αποζημίωση του 100% των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν.
- (β) Επιλέξιμες δαπάνες:
- δαπάνες οι οποίες είναι απαραίτητες, προκειμένου να επιτραπεί σε εκπαιδευόμενους με λιγότερες ευκαιρίες να συμμετάσχουν στη δράση και οι οποίες είναι επιπρόσθετες των δαπανών για τις οποίες διατίθεται επιχορήγηση ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο II.16.1.
  - δαπάνες που αφορούν την εγγύηση προχρηματοδότησης που καταθέτει ο δικαιούχος, όταν τούτο προβλέπεται από την Εθνική Μονάδα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο I.4.1 της Σύμβασης.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- Στην περίπτωση δαπανών που αφορούν τη συμμετοχή εκπαιδευόμενων με λιγότερες ευκαιρίες: αποδείξεις/ τιμολόγια των πραγματικών δαπανών που έλαβαν χώρα, στις οποίες αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη/ τιμολόγιο, το ποσό και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης της απόδειξης/ τιμολόγιο.
  - Στην περίπτωση εγγύησης: αποδεικτικό έγγραφο του κόστους της οικονομικής εγγύησης, το οποίο εκδίδεται από το φορέα που εγγυάται υπέρ του δικαιούχου και στην οποία αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την εγγύηση, το κόστος της και το νόμισμα, ενώ η υπογραφή και ημερομηνία έκδοσης του εγγράφου συμπληρώνεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα έκδοσης της εγγύησης.

II.16.4.3 Βασική Δράση 2 – Στρατηγικές Συμπράξεις μεταξύ Σχολείων

Α. Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: η επιχορήγηση ισούται με την αποζημίωση του 100% των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν.
- (β) Επιλέξιμες δαπάνες: δαπάνες οι οποίες είναι απαραίτητες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμμετοχή στο Σχέδιο ατόμων με ειδικές ανάγκες, και οι οποίες είναι επιπρόσθετες των δαπανών για τις οποίες διατίθεται επιχορήγηση ανά κόστος μονάδας δαπάνης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο II.16.1.
- (γ) Δικαιολογητικά: αποδείξεις/ τιμολόγια των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν, στις οποίες αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη/ τιμολόγιο, το ποσό και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης της απόδειξης/ τιμολόγιο.

Β. **Κατ' Εξαίρεση Δαπάνες**

- (α) Υπολογισμός ποσού επιχορήγησης: η επιχορήγηση ισούται με την αποζημίωση α) του 75% των επιλέξιμων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν ή β) 50.000,00 €, εξαιρουμένου του κόστους που αφορά την εγγύηση, αν απαιτείται από τη Σύμβαση, ανάλογα με το ποιο από τα δύο ανώτατα ποσά είναι το χαμηλότερο.
- (β) Επιλέξιμες δαπάνες:
- Συμβάσεις υπεργολαβίας: συμβάσεις υπεργολαβίας και αγορά αγαθών και υπηρεσιών, όπως έχουν συμπεριληφθεί στην αίτηση επιχορήγησης του δικαιούχου, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Ι, και όπως η αίτηση έχει εγκριθεί από την Εθνική Μονάδα, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ,
  - Εγγύηση: δαπάνες που αφορούν την οικονομική εγγύηση προχρηματοδότησης που καταθέτει ο δικαιούχος, όταν τούτο απαιτείται από την Εθνική Μονάδα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο Ι.4.1 της Σύμβασης.
  - Δαπάνες που αφορούν την απόσβεση εξοπλισμού ή λοιπών πάγιων στοιχείων (νέων ή μεταχειρισμένων), όπως καταγράφονται στις λογιστικές καταστάσεις του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του πάγιου στοιχείου έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο ΙΙ.9 και η απόσβεσή του πραγματοποιείται σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές του δικαιούχου. Οι δαπάνες ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού (lease) ή λοιπών παγίων στοιχείων είναι επίσης επιλέξιμες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνουν το κόστος απόσβεσης παρόμοιου εξοπλισμού ή πάγιων στοιχείων και δεν βαρύνονται με χρεώσεις επιχορήγησης.
- (γ) Δικαιολογητικά:
- Συμβάσεις υπεργολαβίας: αποδείξεις/ τιμολόγια των πραγματικών δαπανών που έλαβαν χώρα, στις οποίες αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την απόδειξη/ τιμολόγιο, το ποσό και το νόμισμα συναλλαγής, καθώς και η ημερομηνία έκδοσης αυτής.
  - Εγγύηση: αποδεικτικό έγγραφο του ύψους της εγγύησης, το οποίο εκδίδεται από το φορέα που εγγυάται υπέρ του δικαιούχου και στο οποίο αναγράφεται η επωνυμία και η διεύθυνση του φορέα που εκδίδει την εγγύηση, το ύψος της εγγύησης και το νόμισμα, ενώ η υπογράφεται και τίθεται η ημερομηνία έκδοσης του εγγράφου από το νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα έκδοσης της εγγύησης.
  - Έξοδα απόσβεσης: αποδεικτικό έγγραφο αγοράς, ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης (lease) εξοπλισμού, όπως απεικονίζεται στις λογιστικές καταστάσεις του δικαιούχου, από το οποίο τεκμηριώνεται ότι τα εν λόγω κόστη αντιστοιχούν στην περίοδο που ορίζεται στο

άρθρο 1.2.2 και ότι το ποσοστό στο οποίο ο εξοπλισμός χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της δράσης μπορεί να ληφθεί υπόψη.

II.16.5 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Επιπρόσθετα από οποιαδήποτε άλλη δαπάνη που δεν πληροί τους όρους των άρθρων II.16.1 και II.16.3, μη επιλέξιμες θεωρούνται οι ακόλουθες δαπάνες:

- (α) απόδοση κεφαλαίου,
- (β) χρέη και επιβαρύνσεις για την εξυπηρέτηση χρεών,
- (γ) προβλέψεις / αποζημιώσεις για ζημίες ή χρέη,
- (δ) χρεωστικοί τόκοι,
- (ε) επισφαλείς απαιτήσεις,
- (στ) συναλλαγματικές ζημίες,
- (ζ) έξοδα για το άνοιγμα και την τήρηση τραπεζικών λογαριασμών (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για τη μεταφορά χρημάτων από την Εθνική Μονάδα, τα οποία χρεώνει η τράπεζα του δικαιούχου),
- (η) δαπάνες που δηλώνονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο άλλου Σχεδίου, το οποίο επιχορηγείται από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων που διατίθενται από κράτος μέλος και χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιχορηγήσεων που διατίθενται από άλλους οργανισμούς εκτός της Επιτροπής για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Ειδικότερα, στο πλαίσιο επιχορήγησης Σχεδίου, οι έμμεσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για επιχορήγηση, αν έχει ήδη διατεθεί στο δικαιούχο επιχορήγηση για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων από τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το ίδιο χρονικό διάστημα,
- (θ) στην περίπτωση ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού (lease), οι δαπάνες για την εξαγορά του εξοπλισμού κατά τη λήξη της περιόδου χρηματοδοτικής μίσθωσης ή ενοικίασης,
- (ι) συνεισφορές σε είδος από τρίτους,
- (ια) υπερβολικές ή απερίσκεπτες δαπάνες,
- (ια) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), όταν θεωρείται ανακτήσιμος βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας που διέπει το ΦΠΑ.

ΑΡΘΡΟ II.17

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

II.17.1 Εγγύηση

Εάν η κατάθεση οικονομικής εγγύησης αποτελεί προϋπόθεση για την καταβολή προχρηματοδότησης, η οικονομική εγγύηση οφείλει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) να εκδίδεται από τράπεζα ή εγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή, μετά από σχετικό αίτημα του δικαιούχου και έγκριση της Εθνικής Μονάδας από τρίτο μέρος,
- (β) ο εγγυητής είναι ο πρώτος υπόλογος της εγγυήσεως (first-call guarantor) και δεν απαιτεί από την Εθνική Μονάδα να στραφεί έναντι του κύριου οφειλέτη (δηλαδή του δικαιούχου) και
- (γ) να περιλαμβάνει όρο ότι είναι σε ισχύ έως η προχρηματοδότηση συμψηφιστεί με την αποπληρωμή του υπολοίπου από την Εθνική Μονάδα και στην περίπτωση που η πληρωμή του υπολοίπου πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο II.19, τρεις μήνες μετά από τη σχετική γνωστοποίηση προς το δικαιούχο, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του άρθρου II.19.2. Η Εθνική Μονάδα αποδεσμεύει την εγγύηση εντός του επόμενου μήνα.

II.17.2 Αναστολή προθεσμίας πληρωμής

Η Εθνική Μονάδα αναστέλλει ανά πάσα στιγμή την προθεσμία πληρωμής που ορίζεται στα άρθρα I.4.2 και I.4.4, γνωστοποιώντας επισήμως στο δικαιούχο ότι το αίτημα πληρωμής που υπέβαλε δεν μπορεί να γίνει δεκτό, είτε επειδή δεν συμμορφώνεται προς τις διατάξεις της Σύμβασης είτε επειδή δεν έχουν προσκομιστεί τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ή είτε επειδή υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών που δηλώθηκαν στις Ενδιάμεσες ή Τελικές Εκθέσεις.

Η αναστολή της προθεσμίας πληρωμής και οι λόγοι που την υπαγορεύουν γνωστοποιούνται στο δικαιούχο το συντομότερο δυνατό.

Η αναστολή της προθεσμίας πληρωμής αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής γνωστοποίησης από την Εθνική Μονάδα. Η προθεσμία για την καταβολή της υπολειπόμενης πληρωμής αρχίζει και πάλι να ισχύει από την ημερομηνία κατά την οποία παραλαμβάνονται οι πληροφορίες που ζητήθηκαν ή τα αναθεωρημένα έγγραφα ή μετά από τη διενέργεια του απαραίτητου ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων ελέγχων. Εάν η αναστολή υπερβαίνει τους δύο μήνες, ο δικαιούχος δύναται να ζητήσει την έκδοση απόφασης από την Εθνική Μονάδα σχετικά με τη συνέχιση της αναστολής.

Εάν η προθεσμία πληρωμής ανασταλεί λόγω απόρριψης μιας εκ των Ενδιάμεσων Εκθέσεων που προβλέπονται από το άρθρο I.4.2 ή απόρριψης της Τελικής Έκθεσης που προβλέπεται από το άρθρο I.4.3 και της νέας Έκθεσης που θα υποβληθεί, η Εθνική Μονάδα διατηρεί το δικαίωμα να καταγγείλει τη Σύμβαση βάσει του άρθρου II.15.2.1 σημείο (β), γεγονός που επισείει τις συνέπειες του άρθρου II.15.3.

II.17.3 Αναστολή πληρωμών

Η Εθνική Μονάδα αναστέλλει ανά πάσα στιγμή κατά την εκτέλεση της Σύμβασης, τις πληρωμές προχρηματοδότησης ή την πληρωμή του υπολοίπου:

(α) εάν η Εθνική Μονάδα έχει στη διάθεσή της αποδεικτικά στοιχεία ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες ή απάτη κατά τη διαδικασία ανάθεσης της Σύμβασης ή κατά την εκτέλεση της επιχορήγησης ή εάν ο δικαιούχος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει στο πλαίσιο της Σύμβασης,

(β) εάν η Εθνική Μονάδα έχει υπόνοιες ότι ο δικαιούχος έχει διαπράξει ουσιώδη σφάλματα, παρατυπίες, απάτη ή έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή κατά την εκτέλεση της Σύμβασης και πρέπει να εξακριβώσει την ακρίβεια αυτών.

Πριν από την αναστολή των πληρωμών, η Εθνική Μονάδα γνωστοποιεί επισήμως στο δικαιούχο την πρόθεσή της να αναστείλει τις πληρωμές, διευκρινίζοντας τους σχετικούς λόγους και, στις περιπτώσεις που περιγράφονται στο σημείο (α) του πρώτου εδαφίου, τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, προκειμένου να επαναληφθούν οι καταβολές. Ο δικαιούχος καλείται να υποβάλει παρατηρήσεις εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της εν λόγω γνωστοποίησης.

Εάν, μετά από την εξέταση των παρατηρήσεων που υποβάλλει ο δικαιούχος, η Εθνική Μονάδα αποφασίσει να παύσει τη διαδικασία αναστολής των καταβολών, γνωστοποιεί επισήμως τούτο στο δικαιούχο.

Εάν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις ή εάν, παρά τις παρατηρήσεις που υποβάλλει ο δικαιούχος, η Εθνική Μονάδα αποφασίσει να συνεχίσει τη διαδικασία αναστολής των καταβολών, η Εθνική Μονάδα δύναται να αναστείλει τις καταβολές αυτές γνωστοποιώντας επισήμως τούτο στο δικαιούχο, διευκρινίζοντας τους λόγους αναστολής και, στις περιπτώσεις που περιγράφονται στο στοιχείο (α) του πρώτου εδαφίου, τις απαρέγκλιτες προϋποθέσεις για την επανάληψη των πληρωμών ή, στην περίπτωση του στοιχείου (β) του πρώτου εδαφίου, την ενδεικτική ημερομηνία ολοκλήρωσης του απαραίτητου ελέγχου.

Η αναστολή των πληρωμών ισχύει από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής γνωστοποίησης από την Εθνική Μονάδα.

Προκειμένου να επαναληφθούν οι πληρωμές, ο δικαιούχος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να συμμορφωθεί προς τις γνωστοποιηθείσες προϋποθέσεις το συντομότερο δυνατό και ενημερώνει την Εθνική Μονάδα για την πρόοδο που σημειώνεται στο θέμα αυτό.

Η Εθνική Μονάδα μόλις κρίνει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επανάληψη των πληρωμών ή ότι διενεργήθηκε ο απαιτούμενος έλεγχος, συμπεριλαμβανομένων των επιτόπιων ελέγχων, ενημερώνει επισήμως το δικαιούχο σχετικά.

Κατά την περίοδο αναστολής των πληρωμών και με την επιφύλαξη του δικαιώματος αναστολής της εκτέλεσης του Σχεδίου σύμφωνα με το άρθρο II.14.1 ή καταγγελίας της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο II.15.1, ο δικαιούχος δεν δικαιούται να υποβάλλει κανένα αίτημα πληρωμής.

Τα αντίστοιχα αιτήματα πληρωμής υποβάλλονται το συντομότερο δυνατό μετά την επανάληψη των πληρωμών ή μπορούν να περιληφθούν στο πρώτο αίτημα καταβολής που καθίσταται απαιτητό μετά την επανάληψη των πληρωμών, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα των άρθρων I.4.2 και I.4.3.

II.17.4 Γνωστοποίηση οφειλόμενων ποσών

Η Εθνική Μονάδα γνωστοποιεί επισήμως τα οφειλόμενα ποσά, προσδιορίζοντας εάν πρόκειται για νέα δόση προχρηματοδότησης ή καταβολή του υπολοίπου. Στην περίπτωση καταβολής του υπολοίπου, διευκρινίζει επίσης το τελικό ποσό της επιχορήγησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο II.18.

II.17.5 Τόκοι υπερημερίας

Κατά τη λήξη της προθεσμίας πληρωμής που καθορίζεται στα άρθρα I.4.2, I.4.3, I.4.4 και II.7.1, και με την επιφύλαξη των άρθρων II.17.2 και II.17.3, ο δικαιούχος δικαιούται τόκους υπερημερίας. Το πληρωτέο επιτόκιο δεν συνυπολογίζεται κατά τον καθορισμό του τελικού ποσού της επιχορήγησης υπό την έννοια του άρθρου II.18.3.

Το πληρωτέο επιτόκιο καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που διέπει τη Σύμβαση ή σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζει η Εθνική Μονάδα.

Ελλείψει σχετικών προβλέψεων, το πληρωτέο ποσό καθορίζεται βάσει των ακόλουθων κανόνων:

- (α) Το επιτόκιο υπερημερίας είναι αυτό που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης σε Ευρώ («το επιτόκιο αναφοράς»), προσαυξημένο κατά τρειςήμισι μονάδες. Το επιτόκιο αναφοράς είναι το επιτόκιο που ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα της καταληκτικής ημερομηνίας πληρωμής, όπως αυτό δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, τεύχος C.
- (β) Η αναστολή της προθεσμίας πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο II.17.2 ή της πληρωμής από την Εθνική Μονάδα, σύμφωνα με το άρθρο II.17.3, δεν λογίζεται ως καθυστέρηση πληρωμής.
- (γ) Οι τόκοι υπερημερίας καλύπτουν το χρονικό διάστημα που αρχίζει από την επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας πληρωμής συμπεριλαμβανομένης και της ημερομηνίας που πραγματοποιήθηκε η πληρωμή, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο II.17.7.
- (δ) Κατά παρέκκλιση, όταν ο υπολογιζόμενος τόκος είναι ίσος με ή μικρότερος από 200 Ευρώ, καταβάλλεται στο δικαιούχο μόνον εφόσον αυτός υποβάλλει ανάλογο αίτημα εντός δύο μηνών από την κατάθεση της καθυστερημένης πληρωμής.

II.17.6 Νόμισμα αιτήματος πληρωμών και νόμισμα πληρωμών

Όλες οι καταβολές που διενεργεί η Εθνική Μονάδα προς το δικαιούχο πραγματοποιούνται σε Ευρώ.

Όταν ο δικαιούχος τηρεί λογαριασμούς σε Ευρώ, μετατρέπει σε Ευρώ τις δαπάνες που πραγματοποιεί σε άλλο νόμισμα σύμφωνα με τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές που ακολουθεί.

Όταν ο δικαιούχος τηρεί λογαριασμούς σε νόμισμα διαφορετικό του Ευρώ, μετατρέπει σε Ευρώ τις δαπάνες που πραγματοποιεί σε άλλο νόμισμα με τη μέση ημερήσια συναλλαγματική ισοτιμία του δημοσιεύεται στο τεύχος C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντίστοιχη περίοδο αναφοράς. Εφόσον στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν δημοσιεύεται ισοτιμία του Ευρώ για το οικείο νόμισμα, η μετατροπή πραγματοποιείται με τη μέση μηνιαία λογιστική ισοτιμία που ορίζει η Επιτροπή και δημοσιεύεται στο δικτυακό της τόπο, στη διεύθυνση(http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm), για την αντίστοιχη περίοδο αναφοράς.

II.17.7 Ημερομηνία πληρωμών

Οι καταβολές από την Εθνική Μονάδα θεωρείται ότι πραγματοποιούνται κατά την ημερομηνία χρέωσης του λογαριασμού της Εθνικής Μονάδας, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από την εθνική νομοθεσία.

II.17.8 Έξοδα μεταφοράς πιστώσεων

Τα έξοδα μεταφοράς πιστώσεων βαρύνουν τους συμβαλλομένους ως εξής:

- (α) τα έξοδα μεταφοράς πιστώσεων που χρεώνει το τραπεζικό ίδρυμα της Εθνικής Μονάδας βαρύνουν την Εθνική Μονάδα
- (β) τα έξοδα μεταφοράς πιστώσεων που χρεώνει το τραπεζικό ίδρυμα του δικαιούχου βαρύνουν τον δικαιούχο
- (γ) όλα τα έξοδα που προέρχονται από επανάληψη πράξης μεταφοράς πίστωσης, η οποία οφείλεται σε συμβαλλόμενο μέρος, βαρύνουν το συμβαλλόμενο μέρος που προκάλεσε την επανάληψή της.

ΑΡΘΡΟ II.18

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΛΙΚΟΥ ΠΟΣΟΥ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

II.18.1 Υπολογισμός τελικού ποσού

Με την επιφύλαξη των άρθρων II.18.2, II.18.3 και II.18.4, το τελικό ποσό της επιχορήγησης καθορίζεται ως εξής:

- (α) όταν η επιχορήγηση καταβάλλεται υπό μορφή αποζημίωσης των επιλέξιμων δαπανών, το τελικό ποσό προκύπτει από την εφαρμογή του ποσοστού αποζημίωσης που προβλέπεται στο σχετικό άρθρο επί των επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου που έχουν εγκριθεί από την Εθνική Μονάδα για τις αντίστοιχες κατηγορίες δαπανών για το δικαιούχο,
- (β) όταν η επιχορήγηση καταβάλλεται υπό μορφή χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μονάδα δαπάνης, το τελικό ποσό προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς ανά μονάδα δαπάνης που προβλέπεται από το εν λόγω άρθρο με τον αριθμό μονάδων δαπάνης που έχει εγκρίνει η Εθνική Μονάδα για το δικαιούχο.

Εάν το Παράρτημα II προβλέπει συνδυασμό διαφόρων μορφών επιχορήγησης, τα σχετικά ποσά αθροίζονται.

II.18.2 Ανώτατο ποσό

Το συνολικό ποσό που καταβάλλεται από την Εθνική Μονάδα στο δικαιούχο δεν δύναται να υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το ανώτατο ποσό που ορίζεται στο άρθρο I.3.1.

Εάν το ποσό που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο II.18.1 υπερβαίνει το εν λόγω ανώτατο ποσό, το τελικό ποσό της επιχορήγησης περιορίζεται στο ανώτατο ποσό που προβλέπεται από το άρθρο I.3.1.

II.18.3 Αρχή μη προσπορισμού κέρδους και συνυπολογισμός εσόδων

II.18.3.1

Η επιχορήγηση δεν δύναται να προσπορίζει κέρδος στο δικαιούχο. Ως «κέρδος» νοείται το πλεόνασμα των εσόδων πάνω από τις επιλέξιμες δαπάνες του Σχεδίου.

II.18.3.2

Τα συνυπολογιζόμενα έσοδα είναι τα έσοδα που έχουν αναληφθεί έχουν δημιουργηθεί ή επιβεβαιώνονται κατά την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος καταβολής του υπολοίπου από το δικαιούχο και εμπίπτουν σε μία από τις ακόλουθες δύο κατηγορίες, ειδικότερα:

- (α) έσοδα που δημιουργούνται από το Σχέδιο ή
- (β) χρηματικές συνεισφορές που προορίζονται ειδικά από τους δωρητές για τη χρηματοδότηση των επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου, οι οποίες αποζημιώνονται από την Εθνική Μονάδα σύμφωνα με το άρθρο Ι.3.

II.18.3.3

Τα παρακάτω δεν υπολογίζονται ως έσοδα, τα οποία συνυπολογίζονται, προκειμένου να εξακριβωθεί εάν η επιχορήγηση προσπορίζει κέρδος στο δικαιούχο. Συγκεκριμένα:

- (α) χρηματικές συνεισφορές που αναφέρονται στο σημείο (β) του άρθρου II.18.3.2, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το δικαιούχο για την κάλυψη άλλων δαπανών, εκτός από τις επιλέξιμες δαπάνες, στο πλαίσιο της Σύμβασης,
- (β) χρηματικές συνεισφορές που αναφέρονται στο σημείο (β) του άρθρου II.18.3.2, το μη χρησιμοποιηθέν μέρος των οποίων δεν συνιστά οφειλή προς το δωρητή κατά το τέλος της περιόδου που ορίζεται στο άρθρο Ι.2.2.

II.18.3.4

Οι επιλέξιμες δαπάνες που συνυπολογίζονται είναι οι επιλέξιμες δαπάνες που εγκρίνονται από την Εθνική Μονάδα και αφορούν τις κατηγορίες δαπανών που αποζημιώνονται σύμφωνα με το άρθρο II.6.

II.18.3.5

Εάν το τελικό ποσό της επιχορήγησης, όπως καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα II.18.1 και II.18.2, θα μπορούσε να προσπορίσει κέρδος στο δικαιούχο, το κέρδος παρακρατείται κατά ποσοστό ανάλογο του τελικού ποσοστού αποζημίωσης των πραγματοποιηθέντων επιλέξιμων δαπανών του Σχεδίου που εγκρίθηκαν από την Εθνική Μονάδα, για τις κατηγορίες των δαπανών που ορίζονται στο άρθρο II.16.3. Αυτό το τελικό ποσοστό υπολογίζεται βάσει του τελικού ποσού της επιχορήγησης υπό τη μορφή που προσδιορίζεται στο άρθρο Ι.3.1 και σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα II.18.1 και II.18.2.

II.18.4 Μείωση επιχορήγησης λόγω μη προσήκουσας, μερικής ή καθυστερημένης εκτέλεσης

Σε περίπτωση μη εκτέλεσης ή μη προσήκουσας εκτέλεσης, μερικής ή καθυστερημένης εκτέλεσης του Σχεδίου, η Εθνική Μονάδα δύναται να μειώσει την αρχικά προβλεφθείσα επιχορήγηση με βάση την πραγματική εφαρμογή του Σχεδίου, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο Παράρτημα III.

II.18.5 Γνωστοποίηση τελικού ποσού επιχορήγησης

Η Εθνική Μονάδα ενημερώνει τον δικαιούχο αναφορικά με το τελικό ποσό επιχορήγησης με επίσημη επιστολή γνωστοποίησης, η οποία αποστέλλεται εντός 60 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της Τελικής Έκθεσης του δικαιούχου. Ο δικαιούχος έχει στη διάθεσή του χρονικό διάστημα 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επιστολής γνωστοποίησης, προκειμένου να διατυπώσει τυχόν παρατηρήσεις.

Αν ο δικαιούχος υποβάλλει παρατηρήσεις προς την Εθνική Μονάδα εντός της προβλεπόμενης περιόδου, η Εθνική Μονάδα προβαίνει στην αναλυτική εξέτασή τους και ενημερώνει τον δικαιούχο αναφορικά με το τελικό ποσό της επιχορήγησης μέσω επιστολής γνωστοποίησης στην οποία προσδιορίζεται το αναθεωρημένο τελικό ποσό της επιχορήγησης, το οποίο δύναται να είναι ίδιο με το αρχικό. Η επιστολή γνωστοποίησης αποστέλλεται στο δικαιούχο εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν με επιφύλαξη δυνατότητας δικαστικής προσφυγής του δικαιούχου και της Εθνικής Μονάδας έναντι του έτερου συμβαλλόμενου μέρους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1.8.

ΑΡΘΡΟ II.19 ΑΝΑΚΤΗΣΗ

II.19.1 Οικονομική ευθύνη

Σε περίπτωση που, σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης, απαιτείται ανάκτηση ποσού, ο δικαιούχος επιστρέφει το εν λόγω ποσό στην Εθνική Μονάδα.

II.19.2 Διαδικασία ανάκτησης

Πριν από την ανάκτηση, η Εθνική Μονάδα γνωστοποιεί επισήμως στο δικαιούχο μέσω επιστολής γνωστοποίησης την πρόθεσή της να ανακτήσει το αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό, προσδιορίζοντας το οφειλόμενο ποσό και τους λόγους για τους οποίους επιθυμεί να προβεί στην ανάκτησή του, καλώντας τον δικαιούχο να υποβάλλει τυχόν παρατηρήσεις εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της επιστολής.

Εφόσον ο δικαιούχος υποβάλλει τις παρατηρήσεις του εντός της εν λόγω περιόδου, η Εθνική Μονάδα αποστέλλει σε αυτόν επιστολή γνωστοποίησης κοινοποιώντας το αναθεωρημένο τελικό ποσό της επιχορήγησης, το προς ανάκτηση οφειλόμενο ποσό και τις σχετικές εντολές ανάκτησης.

Αν ο δικαιούχος δεν επιστρέψει το οφειλόμενο ποσό μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στην επιστολή γνωστοποίησης ή δεν υποβάλλει τυχόν παρατηρήσεις μέχρι την οριζόμενη ημερομηνία, η Εθνική Μονάδα προβαίνει, όποτε είναι δυνατό, στην ανάκτηση του οφειλόμενου ποσού συμψηφίζοντας αυτό με τυχόν ποσά που η Εθνική Μονάδα οφείλει στο δικαιούχο, αφού προηγουμένως τον ενημερώσει ότι το προς ανάκτηση ποσό θα αφαιρεθεί από τρέχουσα ή επόμενη καταβολή.

Εάν το ποσό δεν επιστραφεί από το δικαιούχο σε συνέχεια των οριζόμενων ανωτέρω προβλέψεων, η Εθνική Μονάδα ανακτά το οφειλόμενο ποσό ως εξής:

- (α) με κατάπτωση της οικονομικής εγγύησης, όπου προβλέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 1.4.1,
- (β) με δικαστικές διαδικασίες κατά του δικαιούχου σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και νομολογία καθώς και τα οριζόμενα στο άρθρο 1.8.

II.19.3 Τόκοι υπερημερίας

Εάν η καταβολή δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην επιστολή γνωστοποίησης, το οφειλόμενο ποσό προσαυξάνεται με τόκους βάσει του επιτοκίου που προβλέπεται στο άρθρο II.17.5. Οι τόκοι υπερημερίας αφορούν την περίοδο που αρχίζει από την επομένη της ημερομηνίας λήξης της καθορισμένης για την πληρωμή προθεσμίας μέχρι συμπεριλαμβανομένης και της ημερομηνίας είσπραξης από την Εθνική Μονάδα του συνόλου του οφειλόμενου ποσού.

Κάθε μερική πληρωμή πιστώνεται πρώτα έναντι των εξόδων και των τόκων υπερημερίας και κατόπιν έναντι του κεφαλαίου της οφειλής.

II.19.4 Τραπεζικά έξοδα

Τα τραπεζικά έξοδα που αφορούν στην ανάκτηση των οφειλόμενων στην Εθνική Μονάδα ποσών βαρύνουν τον δικαιούχο, εκτός εάν εφαρμόζεται η Οδηγία 2007/64/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007 για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, η οποία τροποποιεί τις Οδηγίες 97/7/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ, 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και κατάργησε την Οδηγία 97/5/ΕΚ.

ΑΡΘΡΟ II.20 ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

II.20.1 Τεχνικοί και οικονομικοί έλεγχοι ή λογιστικοί έλεγχοι

Η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή μπορούν να διενεργούν τεχνικούς και οικονομικούς ελέγχους και λογιστικούς ελέγχους ως προς τη χρήση της επιχορήγησης.

Πληροφορίες και έγγραφα που παρέχονται στο πλαίσιο των ελέγχων ή των λογιστικών ελέγχων αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικά.

Οι έλεγχοι και οι λογιστικοί έλεγχοι της Εθνικής Μονάδας και της Επιτροπής δύναται να διενεργούνται είτε απευθείας από το προσωπικό αυτών είτε από οποιοδήποτε άλλο ανεξάρτητο φορέα εξουσιοδοτημένο από την Εθνική Μονάδα και την Επιτροπή προς τούτο. Οι έλεγχοι και οι λογιστικοί έλεγχοι δύναται να λάβουν τη μορφή ελέγχου έγγραφης τεκμηρίωσης (desk checks) και διενεργούνται στα Γραφεία της Εθνικής Μονάδας, της Επιτροπής ή στα Γραφεία οποιουδήποτε προσώπου ή φορέα εξουσιοδοτημένου προς τούτο από την Εθνική Μονάδα ή την Επιτροπή ή δύναται να λάβει τη μορφή επιτόπιων ελέγχων στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου ή σε χώρους και εγκαταστάσεις όπου διεξάγεται ή διεξήχθη το Σχέδιο.

Ο δικαιούχος εκχωρεί στην Εθνική Μονάδα, στην Επιτροπή, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο άτομο ή φορέα που ορίζει η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή το δικαίωμα πλήρους πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την υλοποίηση του Σχεδίου, τα αποτελέσματά του και τη χρήση της επιχορήγησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της Σύμβασης. Ο δικαιούχος εκχωρεί επίσης στους ανωτέρω το δικαίωμα πρόσβασης σε χώρους και εγκαταστάσεις στους οποίους διεξάγεται ή έχει διεξαχθεί το Σχέδιο.

Το δικαίωμα πρόσβασης παρέχεται για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία πληρωμής του υπόλοιπου της επιχορήγησης ή της επιστροφής του από το δικαιούχο, εκτός εάν βάσει της εθνικής νομοθεσίας, προβλέπεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Οι εν λόγω έλεγχοι και λογιστικοί έλεγχοι δύναται να ξεκινήσουν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης και να διαρκέσουν για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία καταβολής του υπολοίπου. Η περίοδος αυτή μειώνεται σε τρία έτη, αν το ανώτατο ποσό που ορίζεται στο άρθρο I.3 δεν υπερβαίνει τα 60 000,00 Ευρώ.

Ως ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας ελέγχου ή λογιστικού ελέγχου θεωρείται η ημερομηνία λήψης της επιστολής της Εθνικής Μονάδας με την οποία αναγγέλλεται η διαδικασία.

II.20.2 Υποχρέωση τήρησης εγγράφων

Ο δικαιούχος τηρεί όλα τα πρωτότυπα έγγραφα, ιδίως λογιστικά και φορολογικά αρχεία, τα οποία αποθηκεύει με κάθε κατάλληλο μέσο, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών πρωτοτύπων, εφόσον αυτό επιτρέπεται από την οικεία νομοθεσία και υπό τις προϋποθέσεις που αυτή προβλέπει, για περίοδο πέντε ετών από την ημερομηνία καταβολής του υπολοίπου ή ανάκτησή τους, εκτός αν προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία η τήρησή τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Η περίοδος αυτή μειώνεται σε τρία έτη εφόσον το ανώτατο ποσό που ορίζεται στο άρθρο I.3.1 δεν υπερβαίνει τα 60.000,00 Ευρώ, εκτός αν προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία η τήρησή τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Οι περίοδοι που ορίζονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο παρατείνονται εάν είναι σε εξέλιξη λογιστικοί έλεγχοι, προσφυγές, δικαστική διαμάχη ή προβολή αξιώσεων σχετικά με την επιχορήγηση. Στις περιπτώσεις αυτές, ο δικαιούχος διατηρεί τα έγγραφα μέχρι την περάτωση των εν λόγω λογιστικών ελέγχων, προσφυγών, δικαστικής διαμάχης ή προβολής αξιώσεων.

II.20.3 Υποχρέωση ενημέρωσης

Ο δικαιούχος παρέχει κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή, που ζητεί η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή ή άλλο πρόσωπο ή φορέας εξουσιοδοτημένος από αυτούς στο πλαίσιο ελέγχων ή λογιστικών ελέγχων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο II.20.1.

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση του πρώτου εδαφίου, η Εθνική Μονάδα δύναται να θεωρήσει:

- (α) ως μη επιλέξιμη οποιαδήποτε δαπάνη που δεν αιτιολογείται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος,
- (β) ως μη οφειλόμενη οποιαδήποτε χρηματοδοτική συνεισφορά ανά μονάδα δαπάνης που δεν αιτιολογείται επαρκώς από τις πληροφορίες που παρείχε ο δικαιούχος.

II.20.4 Κατ' αντιμωλία διαδικασία

Βάσει των πορισμάτων των ελέγχων ή των λογιστικών ελέγχων, η Εθνική Μονάδα αποστέλλει στο δικαιούχο εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την ολοκλήρωση του ελέγχου προσωρινή έκθεση επί της οποίας ο δικαιούχος μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήψη της. Η Εθνική Μονάδα αποστέλλει την τελική έκθεση στο δικαιούχο εντός 30 ημερολογιακών ημερών από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή παρατηρήσεων.

II.20.5 Συνέπειες των Πορισμάτων των Ελέγχων και Λογιστικών Ελέγχων

Βάσει των πορισμάτων των Τελικών Ελέγχων και των Τελικών Λογιστικών Ελέγχων, η Εθνική Μονάδα δύναται να λάβει τα μέτρα που θεωρεί απαραίτητα, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης του συνόλου ή μέρους των πληρωμών στις οποίες έχει προβεί, σύμφωνα με το άρθρο II.19.

Στην περίπτωση που τα πορίσματα του τελικού λογιστικού ελέγχου ή ελέγχου εξαχθούν μετά την πληρωμή του υπολοίπου, το προς ανάκτηση ποσό αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του αναθεωρημένου τελικού ποσού της επιχορήγησης, όπως προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο II.18, και του συνολικού ποσού που καταβλήθηκε στο δικαιούχο βάσει της Σύμβασης για την εκτέλεση του Σχεδίου.

II.20.6 Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) δύναται να διεξάγει έρευνες, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις και διαδικασίες που ορίζονται (i) στον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 883/2013 σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του Κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 1074/1999 και (ii) στον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΥΡΑΤΟΜ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 της 11ης Νοεμβρίου 1996 σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λουπές παρατυπίες, προκειμένου να διαπιστώσει αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα που επηρεάζει τα οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της απόφασης για τη διάθεση της παρούσας επιχορήγησης.

II.20.7 Έλεγχοι και Επιθεωρήσεις από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο έχει τα ίδια δικαιώματα με την Εθνική Μονάδα και την Επιτροπή, και ιδίως, δικαίωμα πρόσβασης με σκοπό τη διεξαγωγή ελέγχων και λογιστικών ελέγχων.

ΑΡΘΡΟ II.21 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

II.21.1 Παρακολούθηση και αξιολόγηση του Σχεδίου

Ο δικαιούχος αποδέχεται να συμμετάσχει και να συμβάλλει σε δραστηριότητες παρακολούθησης και αξιολόγησης που διοργανώνει η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή, καθώς και άτομα και φορείς που ορίζονται προς τούτο από αυτούς.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο δικαιούχος εκχωρεί στην Εθνική Μονάδα, την Επιτροπή καθώς και σε άτομα και φορείς που ορίζονται από αυτούς πλήρες δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα έγγραφα που αφορούν την εκτέλεση του Σχεδίου και τα αποτελέσματά του. Το δικαίωμα πρόσβασης παρέχεται για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία καταβολής του υπόλοιπου της επιχορήγησης ή της αποζημίωσής του από το δικαιούχο.

II.21.2 Περιοδική αξιολόγηση χρηματοδοτικών συνεισφορών ανά κόστος μονάδας δαπάνης

Ο δικαιούχος αποδέχεται ότι η Εθνική Μονάδα και η Επιτροπή μπορούν να ελέγξουν τα επίσημα αρχεία που τηρούνται από τον ίδιο στο πλαίσιο περιοδικής αξιολόγησης του ύψους των χρηματοδοτικών συνεισφορών ανά κόστος μονάδας δαπάνης.

Οι εν λόγω έλεγχοι δεν έχουν ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του τελικού ποσού της επιχορήγησης στο πλαίσιο της Σύμβασης. Ωστόσο, δύναται να χρησιμοποιηθούν από την Εθνική Μονάδα και την Επιτροπή για μελλοντική πιθανή ενημέρωση του ύψους των χρηματοδοτικών συνεισφορών ανά κόστος μονάδας δαπάνης.